THLAHRANG

by

Lalzuithanga

THLAHRANG

Published by
Gilgal Press
Kulikawn

Copies—2000

1st Edition — 1992
2nd " — 1994
3rd " — 1997

Printed at
Gilgal Press
Kulikawn
796005

THUHMA

He thawnthu 'THLAHRANG' tih hi kan unau zinga upa ber Lalzuithanga ziak (phuah) a ni a. College Text Boak (mizo) Editorial Borad, NEHU chuan College zirlai atan a lo thlan ve avang hian kan lawm em em a ni.

Lalzuithanga hi thu leh hla lama tui mi tak a ni ṭhin a, Kan zinga a awm ve tak loh avangin he Thawnthu, a sulhnu hi amah hriatrengna atan kan chhuah (published) a ni e.

Dated Kulikawn
15th July 1997

Pachhunga
Publisher & Proprietor
Gilgal Press
Kulikawn

THUHMAHRUAI

North-Eastern Hill University chuan, kum 1993 atang hian India ram pum puia degree zir dan phung (B.A & B.Sc & B.Com) zawm ve a rel a. Chuti a nih dawn avang chuan zir-lai-te pawh chu sum danglam deuh a, zir dan thar, "degree kum thum zir" nena inhmeh tura siam a ngai a. Mizo tawng zirlaibute pawh siam thar a lo tul ve ta a. Chu hna thawk tur chuan, NEHU chuan, Board of Under Graduate Studies thar, member 10 awm chu, Dr. C. Nunthara hovin a din a. Chu BUGS thar chuan Mizo tawng a B.A zir tur chu M.I.L leh Elective pawh General leh Major (Honours) thlenga zir atan a buatsaih ta a. Chung zir tur te chu la khawm a, zir theiha buatsaih turin Editorial Board din a ni. Chu Editorial Board-a member te chu a hnuaia mite hi an ni.

(1) Dr H Lallungmuana (Pachhunga College)
(2) Pu K. Liantuala (Hrangbana College)
(3) Dr. Laltluangliana Khiangte, Secretary (Pachhunga College)
(4) Pu Lalthangfala Sailo, Chairman (NEHU Aizawl)

Editorial Board member-te hi, NEHU Office, Chanmary-ah Zadeng tlawm tur an sawi ang main vawi duai lo an thukhawm a; hun chep tak karah zir tur chu an phuahkhawm a, an siam fel ta a ni. Duh ang thlap lo thil tih a har deuh thin a; mahse theih tawpa zirlaibute hi man tlem deuh leh fel deuhva puahchah tum hram hram a ni. A remchang ang anga bu tlem deuhva khung khawm pawh a theih chin chinah chuan tih zel a ni e.

Lalthangfala Sailo
Chairman
Editorial Board
College Text Book Committee (Mizo)

BUNG 1

Hmeichhe thlaphang leh thlabir au thawm ni âwm tak a han hriat chu khawvar hnaih lam ni tawhin Tawia chuan a hria a. A khum atang chuan a han inbeng kâng a, ngun zawk deuh chuan a han ngaithla a, mahse, engmah chu a hre leh chuang lo va A lukham sira kawlphekhawnvar chu a la chhuak a, a tho va, nguhthlak chian leh zual tum chuan pawnah chhuah a tum a. Kawngkhar hawn a tum lai tak chuan aw chu a han hre leh a, mahse, khawilam nge a nih chu a hre lo. A han chhuak a ngawi rengin pawn vawtah chuan a ding a, minute sawmpanga lai tur a han din chuan engmah a hriat leh chuan loh avangin mu tur chuan in chhung lam chu a pan leh ta a. Kawng chu dim takin a kalh a, a kalh fel chiah tih chuan aw chu chiang tak maiin a hân hre leh a Hmeichhe aw, thlabâr mangang tawp au a ni tih hai rual a ni lo. Luipui dung vel nun a hria a. Luipui ruamte pawh chu khawk ium rumin a hria a. A ngaih chu a tha thei mawlh lo. "Eng tizia a, zing lam tawh lehnghala khuti laia chutiang aw chu hre mai nge ka nih chu le! A tu tehlul nge maw ni dawn chu aw?" a ti rilru vawng vawng a. Reife chu hriat leh tumin a han ngaithla leh nâ a, mahse a bengthla a cham tih mai loh chu hriat a nei leh ta lo va. A khumah chuan a chhungte tihharh a hlauh, a vangin dim takin a han mu leh a. Reife a ngaihtuah nep nep hnu chuan a lo muhil leh ta a.

Nilaini zing chu a vawt kher mai Khua a dur khup mai a: Chawii buh deng tur chuan a han thlir vel a, a rilruin "Vawiin chu feh loh mai tur a nih hi, a sur mai chuan le, kan buh tlem te khu kan tiuk zo mai awm e" a ti nep nep a. Buh a han deng a, a den zawh dawn lam chuan ruah pawh a lo tla ta phuarh phuarh a, mahse a tam lem lo va.

Tawia chu a lo tho va, vawt a ti hle mai. A nu rawngbawlna meilum ai chuan herhsawp tar lam tawhah hian a thu a. Ngawi rengin nghafuan rêp chu a hem a, tlangval tawng tam lo tak mai, mahse, bengvar tak hawihhawm zet mai, a nu, a pa leh a farnu teho pawh duat thiam tak, thahrui pawh nei tak a ni a, lehkha erawh chu Silchar Govt. High School-ah kum hnih emaw a zir a Chhungkaw harsatna avang leh sum leh pai lama an harsat zual tak avangin a zawm zel thei rih lo va, chumi kum chuan a chawl a. Hlo thlovin a hmanhlel a, a nau Chawii nen a nu nen chuan lo chu an enkawl a ni. A pa erawh chu Contractor hnuaia mistiri-a inhlawhfa a ni a. Tin, a u te pathum chuan pasal neiin in hrang an chan tawh avangin amah leh a nau Chawii mai chu an ni tawh a. Chawii pawh chu pasal neih hun zet kum 20 dawn lai a ni tawh a. Nula te lam deuh, ngo leh sa tha tak mai, hmel pawh duai lo tak mai hi a ni a, mahse a tlum ber a nih avangin a chhungte pawhin naupang chhe cha an en, ani pawh an in chhungah chuan naupang chhe awma la awm mai mai a la

ni a. A u Kungin pasal a neih chinah crawh chuan a in-ti nula ve chauh va. Nula fel tak mawng zâng leh taima, tha ṭha deuh mai hi a ni a. A u Tawia ang lovin, tawng duh leh kawm nuam tak, rual pawl ṭhiam tak a ni a. Tawia phei chuan a farnute zinga a chhuan ber a ni a Aijal Middle English pawh ṭha takin a tling nghe nghe a ni.

Chawii buh deng zo chuan a buh den fai chu a rawn chawi lut a, fairel bela chhun pah chuan a u chu a han en a "Ka rei, ih maw ka u, nizan khawvar lam tawh a ka mumang han makzia mai chu. Luipuiah khuan puan suin kan lo kal dun a, vai lianpui mai hian min lo man bet a, nang lah chuan min lo tlansan daih mai si a, ka hlau chu ka ṭe tuar tuar mai a râl aṭang hian min lo thlir ringawt mai a, mi lo kalsan leh ta nghal a. Ka han huatzia mai che chu. Chutih lai tak chuan ka han ṭhangharh hlawl mai a. Ka thaw ta huai a. I pawn chhuak lo lut leh emaw ni kha ka han hrilh lek lek che a" a han ti a. A u chuan mak chu a ti rilru viau nain, 'Nanga thlasik mang mai maite chu, i mang ni lek âwm zuk nia' ti chauhin a chhang a.

Chaw ei kham chuan an kawt nula Lalpiangi chuan Tawiate chu buh sengpui a tum avangin insiam peih sa ḍiam hian a lo lut a Tawia chuan 'Ṭhu rawh khai Piangi, vawiin hi feh duh tur pawh em ni khawchhe eng iau uau leh naupang ṭap meng ker kur chuan ban an tum lo' tih a ni si a.

Hetiang chunga buh han seng te chu kan duh dawn em ni ka lo ti mai a sin" tiin thutna chu a han pe a. Lalp'angi chuan "i thu a lawm le, Sibudar berin i tih a thu a ni ang chu. Ka rei! taka" tiin Tawia chu a han en a. "Nizan chu maw-ti mai ila, tukin khawvar tawh lam mah mah kha a ni awm e, Ka mumangah ka lo hmu che a, Luipuiah khuan thing phur turin kan kal dun a, Sakei lianpui mai hian min lo man tet tlat mai a. Nanglah chuan min lo tlansan daih mai a, ka hlau chu ka te tuar tuar a, ral atang hian min lo thlir mai mai a, ka tan harh thut mai a. Ka rei, ka thaw huai huai mai a" a han ti a A ngaih a tha lo hle nain Tawia chuan "I thlasik mang ni awm reng zuk nia" ti chauhin a chhang a. Chawii chuan hre ve sela chuan chutia a mang ang tak, lo mang ve chu mak tiin a sawi leh ve ngei ang. Mahse Chawii chu chutih lai chuan Thanchhunga te inah nawhalh lenn a lo kal bo hlauh a.

Tih tak na-ngialin ruah chuan han zai a rel lo. Tam phei chu a tam hauh lova, mahse buh seng nan erawh chuan a mi loh hle mai. Chuvang chuan Tawia chuan feh chu thulh a rawt ta a, Lalpiangi pawh chu a haw ta a, "Khuain a zir leh naktuk lamah ka lo thawk leh dawn nia" tiin.

Tawia chu a nan nawi vel a, khua chu chu-tang deuh reng nia a rin avang chuan, "Khawnge awm rau rau si chuan ka thing hual kha ka zuk kit teh ang" tiin a insiam a. A bahhnuk hreipui hriam tak chu a la a, a ipte lian tawk tak chu a

ak a, a dumhawm leh nawalh ilo vel chu a han khung a. Tui dahlumna flask-ah chuan Chawii chuan Thingpui chu a pai turin a han siam sak a. A han inpein fel chuan thelretkawr a ha a, Chawii chuan "Ka u ka lo kal ve mai mai ang chu ? Hnawk mi ti em ni ?" a han ti a. Tawia chuan "Kal lo ve, vai lianpuiin a man ang che, i hlau lo'm ni ?" tiin fiamthu hian a han chhang a. Chawii chuan "E! ni tak e! ka kal duh leh teuh lo mai ka lo theihnghilh der a ni," a han ti a. A u chhuak ta chu a thlir zui a, a rilru chuan "A khaw hreawm nen, a han tih tawh hi chu hnialsak theih a ni si lo va," a ti neuh neuh a.

Lalpiangi chuan tukverh atang chuan "Ka rei Tawia khawnge i kal dawn vei si ?" tiin a han au va Tawia chuan "Khawi dang lo ve, Luipui kama ka thingzai hual khu ka zu kit ang chu ka ti," a han ti a. Lalpiangi chuan "Khai, min lo nghak rawh, a bul lawkah thing tan sa ka nei asin," a han ti a. Tawia chuan, "Mai maia Sakei lianpuiin a man mai tur che asin," a han ti a. Chu veleh chuan Lalpianga chuan, "Ei ni tak, ka duh leh teuh lo mai, ka lo theihnghilh der a ni," tiin a han nui a. Fimkhur takin zu che la, hetiang ni hi zawngin inhliam palh a awl ngai," a han ti zui ve a. Tawia chuan a rilru chuan, "An mumang a mak deuh viau si a, kal loh mai tur em ni zawk chu," a ti neuh neuh a. "Mahse nizan ka aw hriat pawh kha, ka zu chian thei mial mahna," tih rilru pu bawk siin a thiappa Thanchhunga te inah pankhawr lei tur chuan a kal ta zel a.

Ralkapi, Thanchhunga nau chuan Tawia lo lut a han hmuh chuan "Ka rei ! U Tawi ṭhu teh, nizan ka mang han makzia chu ka han hrilh teh ang che. Hawh-awi, ka han ṭheh phawt ang che," tiin pankhawr chu a han pe a Tawia chuan "Eng mang nge ni ta ṭhin ?" tiin a han ṭhu a. Ralkapi chuan "Ih maw Luipuiah khuan eng ti turin emaw ŀan lo kal dun a. Lengkir hnuaiah hian li thuk dum kuk mai hi a lo awm a. A koa kan kal lai tak mai chuan ka lo tla dawn a, thei leh thei lo hian ka lo in ham tang ṭawk tawk mai a Ka lo ṭe tuar tuar a. Ka hnung lamah hian i lo kal phei a mi han pawt chhuak nawlh mai a, kotlang rem deuh maiah hian min lo pawm chhuak a, ka han harh zawk mai a," tiin a han hrilh a Tawia chuan mak a ti ngang mai. A hriat ang zawng zawng hriatpui vektu chu awmin a hmel chu lo thlir kiau sela, mak a tih avanga a danglamzia pawh an hria ang, mahse a hriat ang tumahin an hre lo. Pankhawr chu a han lei a, kal tur chuan a chhuak ta a. Chhuah pah chuan, "I thlasik mang ni lek awm a nih chu, i thiar fai nep a ni ang e !" tiamthu hian a han tizui a.

Ramhnuai chu a reh hle a. Sava rah tlan hlim thawm pawh hriat tur avang hle mai. Khawpui chhunga ar khuang rite chu a chiang zawk mah mah a. Ruah chu a tam lo nain a tla deuh reng a. Tawia chuan a thing hual bul chu a thleng a. A han bel vat vat a. A rilru chuan "Ṭha taka a zar thelh chuan chak tur zawng a daih teh meuh

dawn hi" a ti rilru nap nap a. A hlan rem thei ang ber tura tluktir tumin muang chang chuan a han dawp ţan a.

Hmun rem tak, mual pawng, mual dung taka ding a nih avangin leh a velte pawh chu a fai ţhat avangin a thengthaw hle a, chet velna pawh nuam tak a ni. Sir zawnga ţhingvawkpui tuai zawn pheia a kih thluk phei chuan, harsa lo taka Hlan pawh siam thein mai a ni a A tlukna tura a duhthusam hmunte chu chiang fein a han en vel ţhin a.

Chawfak hun a lo hraih chuan a kit thlu dawn ta a. A han cheh tawpah chuan a nghing luai a, a awn ta ruai ruai a, muang chang chuan a han tawlh sawn a, a duhthusam ang ngei a tlu dawna a hriat avangin a lawm ngei mai. A han tlu tur, a hnuk la thlungtu han inpawtchat vel thawm chu a ri tuar tuar mai a. A hma zana hmeichhe au thawm a hriat ang mai kha niin a hria a. Luipui ruamchu a khawk rum rum a. A han tlu dur mai a, thingvawkpui tangte chu a vaw bal hneh hle mai A duhthusam ang chiaha a tluk avang chuan a ngaihţha tak maiin a thing bulah chuan a han zuang kai a, hlim zetin mei zuk chu a han siam a. Muangchanga mei zu chung chuan a nau Chawiin thingpui a pai chu a han in a. A in zawh chuan thingtuluang chu a han zawh zai zai a. A bunna tawk awma a rinah chuan a han chhinchhiah a. "Ţha taka zai theih zawngin a ţhathnem fe dawn hi" a ti rilru a. A ţang zarte chu a han ena, "Hengte

pawh hi thinghal a ni zel a, Chawiin a lawm nasat dawn hi tiin aṭang te deuh deuh chu a han chhawk nghauh nghauh va, a ler lam ṭanga banpuam tiat lai, invaw kul ulh ṭeuh chu a hnuai lamah bian a han dawp a, a chung lamah chuan a han sat bung a, chutia inulh ṭeuh a nih avang chuan a bingbilet phei a, ṭhiante rualrem lo takin a tlu phei a Tawia chuan a han en zui phei chuan a hmawr vuakah chiah chuan hmeichhe pakhat a khaikhupa lo bawk reng hi a hmu ta mai a A phu zawk a, hnah chuan a bliah deuh avangin tu nge a nih a hre thei lo. Hmeichhia a nih erawh chu hai rual lohvin a pawnfen dumah te, a samah te chuan a hriat mai a. A tu chu nge nih ta ang le! A nau Chwii emaw Lalpiangi emaw kha an lo kal ve ang a-a thing kih chuan a vawhlum ta mai em ni ang? An mumangte chu a han hre chhuak uai uai a. A rilru chuan "Mumang kha an sawi hrereng si a- enga tana ka han kal ta kher kher chu ni ngai ang le? tiin a kal ta chu a inchhir hle a. Khur zawih zawih chungin a han pan phei a, A hma te pawhin chu lai chu hmu chiang viau vin a inhre si a Thing tlukna tura a tin zawn pheite chu, a thlir ngun tehlul nen Hmeichhe awmna a han thlen chuan a inchëina aṭangin Lalpiangi leh a nau chu an ni lo tih a hria a. A khuhtu thingṭang chu [illegible] a han paih kiang a. A han ṭhingṭhi [illegible] a han pawm tho a. A zawi hniang mai, a [illegible] a han [illegible] a, a awm tawh lo a pang [illegible] chu a [illegible] lam [illegible] thar a, a shat chauh ni tur hi a ni. Tawia chuan tunge a nih a hre reng

reng lo. Aizawl nula ni awm tak a ni a, mahse Aizawl nula chu hre fa, tawh ve hlein a inhre si. chutiang awm a hre ngaiin a hmuh pawh a hmu ngai si lo.

A incheinate chu a namai lo viau va. A pawnfen chu Sahmul leh Silk chawhpawlha phiar dum nalh tha tak mai hi a ni bawk a. A kawr hak chu Sahmul dumpawl, Jumper phiar lum tha tak mai hi a ni bawk a A kawr hnuai chu puan var pan tha tak, a fual hi a ni nghe nghe a. A nghawngah chuan Silk 'scarf' a dumpawl a vara kah tial hi a invêt a, nghet mang lo tak hian a insuih a, pheikhawk erawh chu a bun lo va. A hmaiahte chuan powder leh hnawihsen sulhnute chu a lang thei a, Zu rim leh chutiang lam chu engmah a nam lo.

A nau Chawii ang deuh, hmeichhe sang vak lo, mahse ngo tak mai, sa mawi tawk, pian thiam duhawm tak, hmai sin, sawl lam deuh hi a ni a. Tawia chuan a han en nawn leh a, hmanhmawh takin hnahchhawl chuan a han vuak khuh liam luam a, a chanchin Lushai Clerk hnena report tur chuan a thawmhnaw engkim hnutchhiah chuan a tlan ta nal nal a. A thlen chuan thil awm dan chu a han sawi a. Lushai Clerk chuan Police hnena report pe turin a tir leh nghal vat a. Thirsakawrin hmanhmawh takin a tlan leh ta a.

Upaho leh tlangval thenkhat chu an han inaut khawm a, upa ho chuan, "Khai Dara leh Ṭhiauva,

nangni pahnih a hmun in hre bawk a, miin an lo khawih che ang e, a veng turin tlan tawh u khai, keimah chuan Dahrawk lam kan lo nghak ang e, Pisa chawlhni a ni a, kan lo tlai deuh mai thei" an ti a. Dara leh Thiauva chu chaw eikham an ni tawh bawk a an insiam sawk sawk a, an kal ta a Anmahni mai pawh ni lovin mi dang pathum laiin an zui ve nghal a. An zuk thlen chuan an han zawng vel a, mahse thing vuak phak hlam sawm lai tur an zawn hnu pawh chuan chutiang awm reng reng an hmu lo tawp mai Tlangluang hnuaite pawh chu an han en chiam thin a, mahse an hmu zo ngang lova, Dara chuan 'Khai engmah hi i tidanglam lo ang u, an lo thlen lo nghak ngawt ngawt ila a ni mai. Engmah lo tidanglam suh u an tih kha," a tih avangin engmah chu an tawk che danglam ngam lo va.

Dar thum velah chuan Tawia hruai chuan Police Dahrawk leh a hote thahnem fe, Doctor, Lushai Clerk leh upaho, tlangval thahnem fe nen chuan an lo thleng a. Tawia chuan a dahna hmun chu a han pan a, midang chuan an zui a; mahse engmah a lo awm tawh lo. Dara leh a thiante chuan an hmuh zawh loh chu chu an sawi a. A ngaihna hre lo tak mai chuan an hawihai ta mai mai a

A tawpah chuan zawng turin an vak darh ta a. A thenin lui mawng lam an zawh a, a thenin lui hnar leh a peng tin mai chu an zawh bawk a. Khua a lo tlai hle hnu pawh chuan engmah sulhnu

awm an hmu lo va. Upaho mangang chuan! "I mit vai te a ni lo maw?" tiin Tawia chu an han zawt ngawt ṭhin a. Ani lah chuan, "Hmuh ringawt ni se a ni tang pawh a tih theih a. Ka pawm thovin a pangte pawh ka khawih ngei si maw le" a ti chauh mai a, mak a ti ve em em a. Khua lo tlai tâk avang chuan a tuk lama vantlang zawn turin an dah ta a.

Tumahin chutiang âwm mikhual emaw, khaw-tual emaw rinhlelh tur hria reng reng an awm lo va. Aizawl leh a chhehvel an han inzawh chhuah ngial pawhin chutiang âwm chu an awm hek lo. A tuk khua a lo var chuan tlangval zawng zawng mai chuan chan insemin an phek zawn ta chiam a. Tawia pawh chu a ṭhiante nen an thawk chhuak a. Chawfak hun pawh chuan tumahin chutiang âwm sulhnu engmah an hmu chuang lo va.

Tawia, Dara leh Thanchhunga, chu mite pa-thum chu chaw fun meuha thawk chhuak an nih avangin nilen an tum reng a. Luipui dung chu ngun takin an zawng chawhma a. Chawhnu lamah chuan Tawia chuan, "A! kan hlawhchham a nih ber hi maw. Ti rawh u, sairil hi i pu ngawt mai teh ang u, in duh ve lo'm ni?" tiin a ṭhiante chu a han rawtpui a. Tawia chu Dara leh Thanchhunga kal lohna lam kamah chuan a kal a, sairil chu a han sat vel a.

Ngaw vahbak luikam chhengchhe takah chuan a han kal a. Tartiang hmun nuam deuh tak hi a

kawi dawnah a lo awm a. Chutah chuan lui pana sairil pu chunga kal chu a han tintuah a. Chutah lai chuan hma -a vawkpui-ruangruh ro ṭang te tak te tea silk scarf nula nghawnga insuih a hmuh ngei kha a lo inkhai vā mai chu a hmu ta a. A han hnim pawh chuan nula rim ngei kha a ni tih a hria a. A ṭhiante chu a han au dawn a, mahse a piah kawrte hnarah chuan a han kai phei a. Kawrte hnar chu a han zawh a, kawr chhengchhe fe mai kai theihna ṭawk ṭawk hi a ni a. Kawi tih tham mang loh hlam sawmhnih emaw vel tur a han zawh chuan tlém hian a lo kawi a, chumi kawi kual pelh takah chuan lung ngheng hian, rem lo deuh taka ṭhuin nula chu a han hmu a. A lo thi awzawng lo mai Tawia hmel a han hmuh veleh chuan a tho va, rang em em mai hian a pawm chung chung a, mahse a ṭawng thei lo. Tawia chuan a han paw bah at nawlh mai a "Hlau reng reng suh, nangmah lam turin alawm ka lo kal" tiin a han hnem a, hmanhmawh theih hek loh muangchang chuan Luipui an pawh dawn tawh tih chuan Tawia chuan a ṭhiante chu a han au va, "He lamah kan mi zawn pawh ka hmu ta e," a han ti rai a.

Chumi aw an hriat chuan Dara te ṭhian dun chhan an sairil chu tlansanin an pan chho ta a. Lui atang chuan an han au a, mahse chhanna a awm lo, an han auh nawn leh pawhin, engmah chhangtu a awm lo. Thehmeh ang vang vang a ni mai. Ralkhata Taklo hram leh Changsen te duat duai chu an hriat tawk a ni mai a. Dara

te ṭhian dun chu an mangang kher mai Luidung chu an han zawh chho va, mahse a sulhnu awm an hmu si lo An han chhuk leh ngawt ngawt a. A pên ṭan tirhna aṭang chuan an han chhui ṭan a. Reife an chhui hnu chuan kawrte chu an lo thleng a. Chutah chuan a sulhnu awm chu an hmu ṭha ta mang lo va. Kawrte chu an zawh thla ta a.

Lui chhuah dawn tepah chuan an ṭhianpa Tawia chu a kut hnungkhirhin a hmai chu nula scarf-a tuam chiah mai khan lungpui sira a lo tal chawt chawt chu an hmu a, Rang deuh chuan a phuarna chu an han phelh a, a zawi der mai. Dara chuan a han pawm a, Luipui kam ṭiau zawl hmun remah chuan a han dah a. Reivak loah chuan a lo harh a, a lu chu a dawm vawng vawng a. "A keh em lo maw?" a han ti a. Dara chuan "Engtizia nge maw ni le," tiin a han zawt a. Tawia chuan a nula hmuh dan leh a puak takzia te chu a hrilh a "Hneh deuh maia mi phih thlaksak lawptu awm ang mai hi a ni a. Ka han lehhawi tur chu ka tukkhum ko hi ri chawrhin ka hria a; chuta chin chu engmah ka hre ta lo reng reng a, mak tak mai a ni," tiin a tukkhum chu a han dap vat vat a. An han en lat lat pawh chuan talhtum hnu awm a awm chuang si lo. Dara chuan "Eng nge a nih i hre si lo maw?" a han ti thin a. Mahse Tawia chuan a hre der si lo. Nula scarf chu a han en a, a han hnim a, "Amah kha ramhuaite a ni hlawm ang ka ti, ti ṛawh u i han chhui leh teh reng ang u, chutia mi han sawisak dan nungchang chu" tiin scarf chu a ipteah a ak a, a thin a rim hle mai a.

Tlangval chak ve tawk tak pawh nia a inhriat nen, chutia namen lo va hneh taka ban sawisak a ni ta mai chu, inring ve vea inbeih a chak hle a; a chem chu a ban hum sauh sauh a, hma chu a hruai ta a. Reifê an zawn leh hnu pawh chuan sulhnu áwm pawh chu an hmu leh ta chuang lo va Awm lo zawn ang vang vang mai a ni a A tawpah chuan haw zai an rel ta a An thlen chuan thil awmi dan zawng zawng chu upabo an hrilh a, scarf pawh an pe bawk a. Mahse chuta ţang ringawt chuan tumahin chu nula chu tunge a nih hriat chhuah rual a ni lo.

* * * * * * * * * * * *

BUNG 2

Zirtawpni zing dar 10 velah chuan vantlang thahnem tawk tak chu Police thenkhatte nen nula sulhnu bawk zawng tur chuan an awmkhawm hlawm a. Khua chu a ţha hle nghe nghe a. Chawii te nufa chu Lalpiangi nen an pathumin buhseng turin an chhuak a. An mumang leh Tawia thil hriat leh chutianga buaina namen lo tak lo awmte chu mak ti takin an sawi vel luam a. Anni ehang-in mak an ti a ni lo va, a hria apiang chuan mak an ti theuh a. Tawia mai lo chuan chumi nilaini khawvar dawna thlabar hlau mangang au thawm hre ve pawh chu an awm bawk si lo. A hre teuh ber Lala pa putar pui lah chuan "Zing lamah hi

chuan Ungau han hram raih raih hi chu ka hria a, chu lah chu mihring rawl han tih rual chu a ni si lo va," a ti a. Mi ţhenkhat te phei chuan chu nula chu "Ramhuai lam mah mah a ni ang e" fiamthu titak hian an lo ti bawk a. A sulhnu hmuh àwm awm bawk si lo, Tawia'n a hmuh dan a han sawi lahin a hmasa chuan thi ang der a ni a, a hnu lahin a lo la thi lo chiang mai si a Mak tih loh rual tur pawh a ni lo reng a ni.

Zawn dan tur chu an sawihovin, tum chu an han insem leh diat diat hlawm a. Silai nen, chem nen inralring sain an tih dan tur kawng tin rengte chu an rawt vel a, ralpui phiar takin an phiar mai a An la chhuak hman lo tih chuan Sairang atanga telephone lo thleng chu Tlangval Kunga, Rahsi chuan a rawn keng a.

'Tukin khawvar lam dar 3 velah khan Maji SUNDARLI-a mite'n Sairang suar thlangah nula tui tlahlum an chhar a, Aijal damdawi in panin an rawn zawn chho ve. Hetah tumahin tunge a nih an hre lo. A incheina chu kawrhnuai var fual, pawnfen dum wool leh silk chawhpawlha phiar, a kawr Jumper dumpawl a ni" tiin. Chu chu an hriat chuan Tawia nula hmuh ngei chu a nih an rin avangin leh Sairang Police te pawhin ni ngeia an rin bawk avanga fiah chiang tura rawn thawn chho an nih avangin an zawn tum chu an ţhulh ta a. Tawia pawh chuan "A nih mai chu" tiin mak ti takin Police-ho rual chuan an phei ve nghal a. Tlangvalho

pawh chu mi zawn hmuak tur leh a chanchin hre chakin an kal ve ta bawk a. Ruang a lo thlen chuan Doctor leh Dahrawkten an khawih danglam hmain Tawia chuan ngun takin a han en vel a. Mahse a hmuite chu a lo vung puam nasa tawhin, a taksa engkim mai chu hriat rual loh khawpin a lo chhe tawh a. A incheina-ah erawh chuan danglamna a hmu lo va, a thil hriatreng pakhat a nghawnga khuavang chhinchhiah a hriat kha a han en a, mahse a awmna lai vel tur vun chu a lawngin a pilh chhe vek tawh bawk si a. A tihngaihna hre lo chuan "Ani hi a nih loh chuan mi dang ban puh tur chu an awm si lo va" a ti ringawt mai a.

Doctor exam turin an kalsan ta a Tlai lam a lo nih chuan Doctor report dan chu hetiang hian Tawia chuan a lo hria a.

"Nula thiangh'im kum 20 vel mi a nih rin a ni. Tuia chesual, tlahlum a ni lo va, a hrawka rehhlum a ni zawk. Hliam dang nasa engmah thihna khawp a awm lo. A thihna a rei lo berah nithum vel a ni tawh tih chiang takin hriat a ni." tiin. Chuti a nih berah chuan a nula hmuh kha chu a ni thei si lo va, a nih loh leh chu nu thlarau chu em ni ta zawk.

Mi tam tak chuan fiamthu ti takin "He nu thlarau hi a ni ngei ang" an ti nghe nghe a. Tawia pawh chuan ring miah lo chungin "Thlarang an tihte hi a dik a ni mai thei, tak tak em maw ni dawn

chu leaw! Thlà khatianga pawm leh khawih theiha a awm hrim hrim chuan thlà pawh ni se, vawi khat chu ka hmu leh ang" a ti rilru ran a.

A ngaihtuahnaah chuan a lut fu ngang a ni ang e, chumi zan a n umangah pawh chuan a nula hmuh khan "Aw Tawia min chhhan ta che, chhan ka ngai a ni" tia lo ko lawm lawm hian a hmu a. A han harh chuan mak a ti em em a.

* * * * * * * * * * * *

BUNG 3

Inrinni Bazar kal vanglai a ni a. Chawii pawh chu Bazar kal turin a insiam a. A u chuan, 'Kei chu ka ram vak dawn a ni, i thlenah heng hi lo su ang che. Vaiva tlan Luipui mawng lamah khuan ka zu chang teh ang," a han ti a. Chawii chuan "I nula thlarau kha i hlau lo'm ni? A man leh mai tur che nia," fiamthu hian a han ti a. Tawia chuan "Ka hmuh leh vaih chuan a thi talin ka rawn hawn tawh dawn nia. Hmeichhia a kara han thlarau leh tawhte chu" a ti a. A ramvah ipte chu a ak a, chawfun leh meizuk tur ilo velte chu a thun a, a silai chu a pu a, a chhuak ta a. A rilrua "Mumangah pawh min chhan rawh ti na lawm lawm, engah nge ka han chhan chhuah loh ang ni," ti chungin Luipui lam chu a pan ta a.

Khua a lo tlai ta hle tih chuan Chawii chu mangang rilru takin Thanchhunga te inah chuan a zanriah ei kham chu a kal a. Chhunga chuan "Eng nge i duh Chawii." I u in a kap thla em? a lo ti a Chawii chuan "Khai a lo la haw hlei nem, chu chu asin ka rawn hrilh dawn che, a mak chen chen em mai" a han ti a. Chhunga chuan fiamthu deuh hian, "A zawlnu a hmu leh ta pek a ni ang e" a ti a Chawii chuan "Chu chu asin ka hlauh ni A hmu thei hrep mai si a, eng emawte a ti ta mai a ni ang tih ka hlau deuh a" tiin a han nui a Ralkapi chuan "Thu la a nih chu" tih pahin pankhawr chu a han pe a "Kha ei phawt teh" a han ti a. A khai, a nih leh ka lawm e," tia pankhawr a han hmawm pah chuan "Ka u zet hi chu ngaih that loh deuh pawh hian a thil tum tawh chu han sawisel sak ngam a ni si lo va, engah mah ngai hek lo, ka thin a ti rim riau, mangang hian mi siam leh thin a," tiin awmngaihna pawh a hre mang lo va, "Zu zawn tak a nia ka duh mai ni,"' a han ti zui a Chhunga chuan "Han ngaichang deuh ila, lo la haw ta lo fo a nih leh kan la ngaihtuah ang chu maw le, eng nge mipa ramvakte chu chuti taka i ngaihtuah duh ni, a lo haw mai ang. Tlai pawh a la tlai chhe lo va, kan zu lam chuan a thin a rim mai zawk tur asin. Sa te a kap ang a, a rawn buaipuite pawh a ni mai thei a, a lo hawng ve mai ang chu" a han ti tak na a. ani pawh chu a ngaih a tha chiah lo va.

Khua chu a lo tlai tial tial a. Luipui ruam lam pang thlir chuan Chawii chu rilru mangang tak chungin tukverhah a dak a. A nu leh a pa inbiak

velna leh an tawng thawmte pawh chu hre lo khawpin a ngaihtuahah chuan a rilru chu a kal ding a. Inkhawm darte chu a ri bal bal hlawm a. Ni dangin inkhawmte a dam phawt chuan a ngaih-pawimawn theih tehlul thin nen, chumi zan chuan inkhawm zai pawh a rel lo vi A nuin, "I inkhawm dawn lo'm ni?" tia a han zawh pawh chuan "Ka u lo haw hma chu," a tihsan mai a. A nu erawh chuan, 'A lo haw mai ang chu, eng em vi ti suh a ni ramvakte chu a dan alawm," tiin inkhawm tur chuan a chhuahsan ta a.

Inkhawm chanve lai awm vel chuan Chhunga leh Dara an lo lut a. Chawii chuan a u lo la haw lo fo tih a han hrilh chuan an ngaih a tha lo tlang hle a. Mahse inkhawm ban thleng chuan an han nghahpui a. Inkhawm ban pawha a la lan tak loh fo avang chuan Chhunga te thian dun chu ngaih tha thei bik hek lo, a ngaihtuah tur chuan an chhuak ta a. Thiauva an sawm a, Silai nen, Kawlphe-khawnvar eng tawk tak nen an chhuak ta a. An thianpa ber anih avangin mualpho thlaka vantlang han pun chu an duh lo va. Chawii pawh chuan kal ve tep a tum a, mahse an awihsak lo va.

Luipui dung chu an zawh thui tawk hle tawh a, vaiva tlan an chan thin hla ber pawh chu an zuk thleng ta a. An han au thin a, engmah thawm awm an hre lo. Chuta tanga kawi thum emaw chu an han kal chhuk leh a, a sulhnu awm pawh a hmu chuang lo.

An ngaih chu a pha lo tlâng kher mai Dara chuan, "[illegible] han kap ila" a han ti a. Chhunga chuan "Kap love in lama mite reu reu khan an lo hria ang a, a thil ti emaw an ti hlawm ang e," an ti a. Hma chu a hruai a, an kal leh ta a Thui 'o' teah chuan Lungpher chungah hian "Ka sulhnu rawn chhui rawh u-Ka hmu e-a sulhnu ni awm. Tun hi ni tlak vel a ni. Tawia" ti hian a inziak kuau va. Chumi an hmuh chuan an lungmuang ta deuh a, "Hei hi nitlak vela a ziak a nih chuan thui vak a kal dawnloh hi," tiin an han au vak vak a, mahse thehmeh ang vang vang a ni a. A sulhnu ni awm chu an han chhui a, zan thilah chuan chuti maia han hriat hleih theih ni hek lo, lui dung chu an zawh leh ta ngawt ngawt a. A khat tawkin an au reng bawk a. A ngaihna chu an hre lo hle a. A sulhnu hmu bawk si lo, luidung han zawh vak mai lah chu a fel chuan an hre si lova. An thianpa, a chanchin engmah sawi tur hre lova in lama han hawnsan mai lah chu thil tih chiah an ruat bawk hek lo. Engpawh ni sela, Luidung chu an theih chin chin khawvar hma chu zawh an tum ta phawt a.

Chawii chu a mangang em em mai a, thawm a han ngaithla thin, engmah thawm reng reng a awm si lo. Khawvar hlan chu a nghakhlel em em a. A nu leh pa pawh chu an mu tha thei bik hek lo. Thanchhunga-te chanchin tal hriat hma a vantlang tih buai chu an hreh bawk si. Chumi zan chuan mutmu an tuah lo a ni ber e,

Zing khua a lo var chuan an chanchin chu zep hlei thei an ni ta lo va. Tlangvalho chu an inpun khawm ta a Val Upa Zahlira hovin eitur engkim thlamuanna tawk nen, zan riah a tul pawh a riak thei nghal mai turin tukthuan ei khan chuan an thawk chhuak ta a.

Zan a nih avangin sulhnu an hmu thei lo mai a lo ni a. Chhunga te ṭhian zaho chuan khua a han var meuh chuan awl takin thui fe chu an chhui thei ta a. Kham kar awih tak tak kal ngam âwm mang lohna-ahte hian sulhnu chu an hmu zel a. Dara chuan "Khai, hei khuavang nula rim kawng a ang sawt em mai! Saphu kuaahte kan la inchhui lut hlawm ang ka ti" ti fiamthu chung hian a han nui karh karh a.

Nakin deuhah chuan a chawlhna ni âwm tak thing bulah hian vaihlo zial bung paihte chu an hmu a. A chang chuan a hnu-te chu a lèt zawng hian a han kal leh ngat ngat ṭhin a. Rei lo teah chuan Serluiin Tlawng a finna an lo thleng ta a. Chutah chuan lung chungah hian "Min ngaihtuah suh u, Pathian-ni dar 7 vel—Tawia," ti hian a lo ziak leh a. A kalna zel âwm lam hawi chuan thalin a kawh tir a Thal chuan Tlawng dung lam a kawh avangin kal thlaka me'zuk siam paha Reiek kaia chawl tur chuan an chhuk ta a.

Reiek kaia an awm lai chuan Zahlira leh a ṭhiante ṭhenkhat chuan Reiek kai chu an lo tla thla

ve a. Thanchhunga chuan thil awmdan zawng zawng chu hrilh a. Zing dar 7 vela Serlui chhuaha a awm chuan eng kawng zawng mahin thui a la kal hman a rin loh thute chu a sawi a. Zahlira chuan an eitur kente chu a phawrh a Thanchhungate ṭhianzaho chuan chawte chu an han ei a An peih fel chuan zing dar 9 vel a ni a.

Chaw an ei kham chuan lui mawng pan chuan an kal leh ta a. A hnunga lo kalte hmuh atan an kalna lampang chu thalin an han kawh tir a.

Dar 11 velah chuan Zahlira chuan Lungpui chunga 'X' inziak hi an han hmu a. A han ding chat a, a ngaihna a hre mang lo hle a. Chhinchhiahna dang a awm emaw tiin a velte chu an han zawng leh ngial a, mahse an hmu si lo. Lui mawng lam bawk chu an zawh leh ta ngawt a.

Thui an la kal lo tih chuan thlang deuha Silai ri an han hria a. Hmanhmawh takin chu lam chu an pan ta a Lung bang sang tak tak, kal harsa tak mai hlir chu a lo ni ta. Harsa ti fe chuan an kal zel a, kawi an han chhuah chuan thlang fea lungbang sang tak mai, kal harsa lehzual awmah hian Tawia chu a hma a nula kal tai tai nen chuan Dara chuan a han hmu ta a. A ṭhiante chu a han kawhhmuh a. An han en chuan Lungbang chung zawl rem china Tawian nula a hun hlang chho dawrh chu an han hmu a, an han au raih a. Tawia chu a lo lehhawi a, a kut chuan a han hui a. Chu nula chu ṭhutpui ta hian an hmu a.

Kal chu a harsat avang chuan an awmna hmun thleng tur chuan minute 15 dawn lai a duh a. Dara chu a thleng hmasa ber a. A han hmuh chuan Tawia chu lungpui ngheng hian daihlimah a ṭhu a. A awm ngheng chuan nula chu maimi chhingin a bei a. Dara chuan ,'E khai, i hmu ta nge nge maw?" tiin a han pan a. Tawia chuan "Hmu ta nge nge, thu rawh a chau êm a, muhil rawh se," tiin nula darah chuan a han vuan a, a sam chu a zut mam sak a.

A chanchin chu a sawi duh lo. "Sawi nawn leh tho tho tur, nakinah I im takin ka la sawi dawn nia. Kham hnuaiah erawh khu chuan Ramhuai a nih loh pawhin Phung tia zet, putar lehnghal ka kap thla a, chu erawh chu zu en teh u," a han ti a An eitur kente chu an han phawrh a, Tawia chuan nula chu a han kai harh a, a han meng a. a vela mite chu a han en a, zawite hian Tawia hnenah chuan "I thiante an ni maw" a han ti a. Ei tur an hlui te chu ei a han tum na a, mahse a ei thei lo. A hmel chu a dang diau mai a. Han en reng reng hian hlau hmel a la pu hliah hliah a. A thlir tute chuan an khawngaih em em ṭheuh mai.

Chawlhni tlai lam ni tlak dawn ruai chuan Aijal Civil Hospital-ah nula leh Tawia'n, "Ramhuai" a tih mai chu an zawn lut a. A hmu duha mipui pungkhawm chu tam mahse tlemte mai lo chuan an hmu lo va.

Damdawi in pindan bikah chuan nula chu an dah a. Doctor chuan a hming a han zawt a. A sawi theih lawk loh avangin Tawia chuan "Parmawii a ni e" tiin a lo hrilh a. Parmawii chu tuma biak an phal lo va. A hrawk chu damdawia sawisak pin a ni tih a hria a, theihtawp chhuahin a enkawl nghal vat a. Tawia'n rambuai a tih mai ruang erawh chu a tuk a zai turin mitthi zai inah an dah ta a.

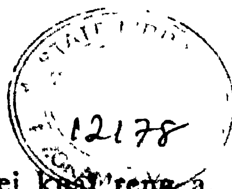
* * * * * * * * *

BUNG 4

THAWHTANNI

Tukṭhuan ei kham chuan Kawla chu a han inthlak a, darthlalangah chuan a han inen a, a sam chu a han khuih ṭha a. Tawia-te in lam pan chuan a chhuak a.

Amah hi kum 45 nupui la nei lo a ni a. Rei tak chhung chu Syhlet Police-ah a ṭang a. Chumi hnuin Kawl ramah a kal leh a, chutah chuan Kawlṭho damdawi lam zirin rei tak a awm a. Chumi hnu chuan Mizoramah a lo tla thla leh a. Aijalah hian pakhat a lei a, awm hmun a khuar ta a. Amah pa taima tak a nih avangin a inah pawh chuan awm ṭha hman lovin, sum peiin Tlawng dung lamah te, vai ram thlengin leh chhak lam pangah Kawl

tam thleng thlengin a tei kual'reng a, ina a awm chhung hi chu a khat mah zawk a Pa cher deuh lam, nelawm tak leh zaidam tak hmel a pu a. Tawia nen phei hi chuan an inkawmngeih hle a. Amah hi a lo upat thawkhàt bawk avang leh nupui la nei lo anih avangin 'U' pawh a hlawh hle a.

Tawia-te in a han luh chuan chaw an lo ei mek a. Tawia chuan "E lo leng rawh, u Kawl" tiin thutna chu a lo kawhhmuh a. Kawla chuan vawiin lam eng nge tih i tum, hna dang i thawk bik dawn em ni? I thlahrang hmuhho pawh kan an va ṭul awm ve" a han tih chuan Tawia chuan "Ka ti asin buh seng laklawh lai tak chu a ni nain vawiin lam chu va lan loh theihah ka ruat lo va, kan va kal dun ang chu maw le, engmah thawh tur i nei hran awm si lo va," a han tih chuan Kawla chuan, "Ni e, chu chu asin ka rawn kal chhan deuh. I nula chhan-chhuah pawh chu ka hmu ve chak viau a nia" a han tih chuan Chawii chuan "U Kawl, hmel tha deuh a nia, ka u pawh hian a ngaizawng deuh ni tur a ni. Nangman nei hlauh teh ka ti" a han ti a, an nui dar dar a Tawia nu chuan "A buaithlak zetin a hna thulhthlak zet zawng a nih hi, mahse le, vawiin angte zawng va lan leh awm tak a ni a, a thei theiin lo lam chu kan va kan a ni ang chu. A thawk thei ber tur lah a Ramhuaiten an tibuai an tibuai mai si a" a han ti a. Kawla chuan "Tawia thlahrang an tih an tih tak hi maw le, a ramhuai a ni ber ang chu" a han ti a. Tawia chuan kam ṭhuah pah chuan, "An ti rawk mai a, ka duh lo viau asin maw le," a ti nang nang a. Kawla chuan

"Thlabrang hi an han ti mai zel a, kei chu ka ring ṭhuai lo reng a ni," a han tih chuan Tawia chuan "Kei pawh i ngaihdan ang chiah chu ka ngaihdan a ni," a lo ti ve thuai a.

Damdawi In an va thlen chuan Doctor-in Parmawii chu a lo sawisak mek avangin Tawia leh Kawla chuan darkar khat zet an nghak a. Parmawii an han sawisak fel chuan a hrawk ping pawh chu tihdam harsa a nih loh avangin a lo nep huai tawh a. Aw chhang satliah ang lekin a lo ṭawng thei tawh a. Chutih lai chuan Sapte chu a lo thleng a. Parmawii thusawi ngaithla tura ṭhuho zingah chuan Tawia te ṭhian dun chu Sapte chuan ṭhuttir a phal ve ta a.

Doctor report chu an han ngaithla hmasa a, "Engmah hliam nâ leh târ lama sawisak pawh a ni lo va, a nulat thianghlimna pawh la khawih chhiat sak loh, ruh chuktuah engkim pawh a ngai ang niin a hrawk leh a chauh em em chu a enkawl ngaihna a ni. A hrawk pin nan mutna damdawi nena chawhpawlh eng emaw chu an hmang a, mahse a rei tawh avangin eng damdawi ber nge a hriat theih loh" tiin.

Sapte chuan Parmawii chu, "I chanchin i sawi thei ang em :" tia a han zawh chuan, Parmawii chuan a chanchin chu hetiang hian a han sawi ta a. "Reng rama awm kan ni a; Ka nau nen ka Pu-te Sialsuka awm kan turin kan lo kal a. Tlawng dung-

ah lawngah kan lo chuang a, zan tam kan riah chhoh hnu chuan khua a thim tawh tih hian pa lian pui mai hi kan lawng chuannaah chuan a lo kal a, ar hi a rawn khai bawr teuh a. Mazi ho chu an lawm nasa khawp a, Sairang chu zanah hian kan thleng a. Mazi-ho nen hian chu pa chu an inbe bawrh bawrh a, kan lam chu a lo hawi a, "Sairang kal tur kan ni a in duh chuan mi zui rawh u" Vaiṭawng hian a ti a. Keini pawh chuan khaw luh hlan kan nghahhlelh avangin kan zui ta a. Kan thuamhnaw te, ti mai ila, thingrem te te pahnih chauh hi a ni a, a keng a. Kawng a hria a ni ang chu kan ti a, kan z i ta a. Tlawng dungah chuan zanlai tawh daihah hian kan chho ta a. Ramhnuai deuh ruihah hian min kalpui a, rei lo teah chuan Tlawng chu kan tla thla leh a, pumpelh a ni a, a lo hnai kher nghe nghe a, lui kan tla thla chu a ding vung vung a, kan thingrem a khai chu leiah chuan a nghat a, ka nau mawii chu a pawm thut a, a ṭe tuar a. Ka thinrim chuan ka thing hmuh chuan ka han vaw zawt zawt a, mahse pawisa chuang hek lo, ka nau chu tuiah chuan a hnim pil ta mai a. A lo chho chu lo vuak ka tum leh a, a thin chu a rim em em mai a, kan thihna tur ni ngeiah ka ruat a, tlanchhhiat nachang pawh ka hre hek lo. Mahse ka tiang chu a man a, ka lu chu ri chawrhin ka hria a, chuta chin chu engmah ka hre ta lo a ni. Ka han harh chuan a la thim a, vawt hi ka ti nasa khawp a. Ruah mal hi tla fiap fiapin ka hria a, ar khuang ṭhat ṭhat te pawh chu a hriat theih a. Ka han men chuan ka bula pa

ṭianpui mai thu chu ka han hmu leh a, ka hlau mangang chu ka ṭe chul a. Ka lu chu nghet deuh mai hian a han kuah a saidawium hian eng emaw ni hi mi han tulh lui a. Chuta tang chuan ka lei hi phuar ang maiin a khawng a, au ka tum pawhin au theih rual a ni lo. Ka mit deuh sulh sulh hian ka hria a, tûrin min hrai a nih ngei dawn hi ka ti a, rei pawh ni loah chuan engmah ka hre leh ta lo va. Eng chena rei nge chutianga ka awm pawh chu ka hre lo. Ka han harh leh chuan min lo titho mek a, ni pawh a sang tawh hle a. Kan bula thing chu a lo tlu zuah mai a, mihring ṭawng nak nak hi ka han hria a. A kovah mi pu sauh sauha, chak em em mai hian mi zuanpui dawrh dawrh mai a, kar lovah chuan lui mawng lam hla zet mai hi kan thleng ta a. Zan a lo ni a, a chhang chu artui pawh tiat lo hi mi han pe a, zankhuain pukah min dah a, ka bulah chuan mut pawh muhil ngam lovin a ṭhu reng mai a. Ka chet hlek hi chuan rang em em hian mi han vuan thuai ṭhin a. A tukah chuan mihring thawm kan hre chhen mai a. mi bihrukpuiin a hmanhlel a, mahse nikhaw hriat loh chang ka ngah em avangin sawi tur mu-mal ka hre mang lo.

Chawhnu lamah chuan kan awmna puk pakhat enep zet aṭang chuan kan han chhuak a, lui dung lamah min kalpui a han tum a, mahse mihring thawm a hriat avangin kawrte hi mi han zawhpui ta a, "Chutah chuan min han nghat a" tiin Tawia chu a han en a, "Min rawn hmuh kha karei! mu-mang ang vek niin ka hre mai. Ka han hriat leh

chu pukah hian a ni, ka han harh chuan min lo nuih vur vur a, khawi lama thei emaw ni hi mi han pe a, ka ril a tam bawk a, ka han ei a, a lo ei theih viau mai a. Ka kut leh ke chu a phuar a, min kalsan ta a. Ka chauh em avang chuan ka lo muhil ta daih mai a. Ka han hriat leh chu "tiin Tawia chu a han en leh a, "Min paw bahlat a, a han hmu che ni tur a ni, i lam panin kan lo kal a, ka han hmu ve che a, mahse ka-rei min nghat a, ka kut leh ke a phuar si, che thei hek lo, i hre thuai si lo va, i hnungah khan a lo zuang phei a, ka au thei bawk si lo. A han beng lai che pawh kha ka hmu a, mahse ka thin phuin min hnawh chau a ni ang chu engmah ka hre leh ta lo va, chu-ta ṭang chuan engmah hi mumal taka hriat pawh ka nei meuh lo. Min rawn chhanchhuah lai kha ka hre riai ruai a, engtiang takin nge min rawn hmuh tak dan pawh ka hre mumal mang lo. Mahse min rawn chhanchhuak tih chu ka mang hriat ruai hi a ni mai a. Thilte ka'n ei a, tui te ka in hnu erawh kha chuan ka hre chiang tak tak chauh a ni. A! mang lam ang ruai hi a ni mai a, ka sawite pawh chu a dik vek nge vek lo pawh hriat thiam a har khawp mai. Mahse, ka nau Mawii tuia a hnim hlum lai chu ka hre chiang ngang thung mai" a han tih chuan sawi har pawh a tiin hrehawm a ti hle tih chu a hmelah pawh chuan a lang a.

Sapte chuan "A lawmawm khawp mai, tuna tan chuan tawk rih rawh se, i tan ṭawng pawh a bah-thlak lutuk a, kan lawm e," a han ti a. Doctor

chuan Nurse-ho hnenah chuan midang tumah biak awih rih loh thu leh tumah hmu tura a pindana luh a remtih loh thu a hrilh a. Tawia te ṭhian dun ṭawh chuan biak leh hran chu Doctor-in a awih loh ayang chuan an tum bik ta lo va.

Chutih lai chuan kawngkhar chu pawn aṭangin a rawn inhawng a Damdawi in Chokidar chu hlauthawng hmel pu tak hian a lo lut a. Doctor hnenah chuan "Kapu, inzaina in chu ka va hawng a, mahse, zai tura nimin tlaia an dah kha a bo daih mai. Tukverh zawng zawng lah chu ṭha taka kalh vek a ni si a. Kawngkharpui lah chu keiman ka chabi ngeia ka hawn chawp a ni a," a han ti a. Makti tak chuan Doctor leh Sapte chu an han inen a. Tawia pawh chuan Kawla chu a han en a, "Ramhuai emaw ni tak tak dawn le, a thi chiang hle si a," a han ti sap a. Kawla chuan ngaihtuah thui tak nei ni awm takin chal dawm meuh chuan "A ni thei lo vang, titu an awm tih a hriat reng alawm," tiin a chhang a.

Sapte chuan Dahrawk Babu leh Police pahnih ko turin mi a tir nghal a. Anni chu zai in lam pan chuan an kal ta a. Tawia te ṭhian dun pawh chu zui ve zel turin a hrilh a. Inzaina in an han luh chuan mibring thisen thang rimin pindan chu a khat a, an rawmal an la chhuak a, an hnar chu an hup a. A mak kher mai! Inzaina dawhkan chu a muak buai a. Thisen duk tak takte chu hmun hnih hmun thumah a lo ting a. Dawhkan aṭanga

thisen luang liamte chuan inzaina dawnkan hnuai chhuatte chu a la tihnawng chuap a, Chhuatte chu an han enchiang hle nain, chowkidar rah tih hriat reng reng chhuat vuvut paw deuh lai a pheikhawk bun ngai lo hniak tih hriat fahran, ke zungpui tlu tluna chiang tawk taka hmun li hmun nga laia lang zoh zoh tih mai lo chu hmuh tur a awm chuang lo. Tukverh kalh tinte chu an han sawi velin, pawn lam leh a vel thui tak te chu han en vel thin mahse, sulhnu thar engmah hmuh tur a awm chuang lo va, an beidawngin an hrilhai tlang hle a.

Dahrawk Babu chu Police pahnih hruaiin a lo thleng a. Thil awm dan zawng zawng chu Sapte chuan a han hrilh a. Tin, inzaina inah chuan tlai dar 6 thlenga Police duty tir turin a ti bawk a. An han inrawn khawm nak nak pawh chuan an bangbo hle a TUI IN EMAW a ti a nih chu an ring theuh a, mahse han puh tur tumah an hre si lo va. Parmawii hnen aṭang lahin hriat tur a awm si lo va, an puh ber tur, thi tawha an ngaih lah- a ruang a bo daih mai si. Mizoramah hetiang thil a la awm ngaih loh avang erawh chuan pawi an ti hle a.

Sapte chuan a ngaihdan a han sawi a, "A bul chu Sairang vela inṭan a ni phawt mai a. Heng lai vela mi tumah an ni thei lo vang. Chuvangin Sairang Police-ho thirhruiin hrilh nghal ila, hetiang lam kawnga an mitmei lo len nghal tur leh tupawh an rinhlelh zawng deuh lo man turin. Ruang hi chuan Sairang lam lam zawng a thleng thla lo tawp

ang a, mahse a titu hi chu khawi dangah a awm lo vang. Amaherawhchu heng laiah chuan ruang zawng turin vantlang tir ila, veng tina tlangau turin Lushai Clerk hriattir nghal nise," tiin. Tawia leh Kawla chu a han en a, 'Nangni ṭhian dun pawh tlawmngaih in chhuah a ni ang chu," a han tih chuan Kawla chuan ' Ni e, theihtawp kan chhuah ngei tur alawm," a han ti a. Tawia chuan Sapte hnenah chuan, "Ka pu, hei thil awm dan chu hetiang hi a ni ta si a. Parmawii nunna pawh chu a la hlauhthawnpuiawm thei hle lo ang maw? Damdawi inahte pawh zan lama duty dah a ṭha dawn lawm ni?" a han tih chuan Sapte chuan, "Chu chu le, Doctor ngaihdan a ni ang chu," a han ti a. Doctor chuan, "Damdawi in lam chen chena Police ho tihbuai chu a ṭul lo ang, chutiangah zawng keimahni mi duty an awm reng a, thil hlauhthawn awm a ni lo ang e," a han ti a

An haw kawngah chuan Tawia chuan, "U Kawl, a mak mai mai i ti lo maw? Tlai dar 6 thlenga inzaina in han ven ngawt chu, hei lo liama 'Se bo hnua se kawng khar' a awm chuang dawn em ni? Chu lovah Parmawii kha ven zawk awm tak, a nunna hi a hlauhthawnpuiawm viau si a," a han tih chuan Kawla chuan, "Ni e maw le, mahse Sorkar dan a ni a, ṭul lo ven hi, Motor Accident te hi a lawm niteng [illegible] zaka kan Police nih lai pawha kan ven thin. A ṭul vak lo thin teh a nia. 'Enquiry' an lak fel hma hi chuan dan a ni ber ang chu ka [illegible] mai a, kan invêng kan inveng mai thin a ni. Tin,

Parmawii thuah kha chuan Doctor kha chuan a tih awm tak chu a ti ve a ni. Damdawi in hotu ber a a ni a, ama damlote veng him zo lo nih kha a tan a zahthlak lutuk dawn a, Sapte hma meuha Police ruai tura han ngen chu ama lam thu leh a dinhmun ngaihtuahin a fel zan lo a ni," a han ti a. Chutia Kawla'n a han tih takah chuan Tawia pawh chuan, "A ni awm hle tak e, chutiang thleng thleng ka lo ngaihtuah hauh lo va " tiin a rilru chuan Kawla chu fing a ti hle a. "Anih u Kawl, Sapte ngaihdan kha, eng emaw chu ang i tih? Sairang lam thlengin i ring ve em?," tiin a han zawt a. Kawla chuan, "Kha-fing ka ti ngawt mai asin, a rutu ni ila tunge maw Aijal-ahte chuan awm duh ang i ni, mahse a sawi dan ang khan mi ruang chu a dah hlat vak a rinawm loh, tu nge mahni ruk chhuah ni se khu chen chena mil ring ruang pu thla peih ang?"a han ti a. "Anih chu ti chu Sairang lam chu i zu ngaihven ve zawk ang hmiang Parmawii hi ka khawngaih viau asin, Lo lam hna chu hlawhfa pawh kan la mai tur lah ni; nang lah i duh ang anga vak chhuak thei i ni si a," Tawia'n a han tih chuan Kawla chuan "Chu zawng ni lo ve, remchan lohna dang ka nei hran zawng a ni hauh lo va, mahse zu kal rawk mah ila keini tih theih tur a tlem em asin. Police angin kan rinhlelh deuh te kan man ve thei mai awm si lo va. Rinhlelhte zu nei tehreng pawh ni ila, kan hming thatna tur chuan Police-in an man duh mai teuh lo em mai; kan inti buangbar mai mai a ni," a han tih chuan Tawia pawh chuan awm a tihpui hle a.

"Inzaina ina mitthi zai tur dah a bo daih mai a, zawn tur a ni e," tih chu Aijal khaw veng hrang hrangah chuan a darh thuai a. Mi tam tak hnathawkka an chhuah tawh avangin, School naupangte pawh bang thei bik hek lo, School-te pawh chu an khar phah chung chung a. Ni tlak hnu thlenga dai vel leh hla deuhte an han dap hnu pawh chuan khawii vengah mah chuan an hmu zo chuang lo va. A zawngtu te lah chuan, "Ramhuai a ni mai alawm, chutiang mitthi tu'n va ru suh, hmanna a van dawn nen," an ti bawrh bawrh a.

* * * * * * * * * * * *

BUNG 5

THAWHTANNI ZAN

Thawhṭanni zan dar 2 velah chuan Damdawi ina Nurse duty leh dam lo zawng zawng chu hmeichhe thlaphang au ri bawk chuan a thawng tho hlawm a. An hotu nu, Staff Nurse, Pi Lianchami ho chuan duty-ho chu khawnvar nen an lo chhuak a. Chowkider pawh chu an han au tho va. Bathlarah chuan hmeichhe pakhat kawrhnuai chauh ha han a lo mu reng a. Khawnvar enga an han en chian chuan, an ṭhiannu Ringi duty ve bawk chu a lo ni a. Pi Lalchami chuan a mar chu a han dek a, rang deuh han a phu zawih zawih mai a. An

hmelah chuan an thlabarin an hlau em em theuh tih a hriat a. An hotu nu chu a han ding a, a nau tcho thlaphang taka lo ding chu a han en a, "Engdang a ni lo vang, engemaw hmuh sual a nei ang a, a hlau lutuk a thidang a nih hi, a khum lamah i zawn phei mai teh ang u, a tha leh mai ang," a han tih chuan Ringi chu a pindanah chuan an la lut ta a Khawlaite chu khawnvar nen an han fan chiam hnu pawh chuan engmah an hmu lo. Parmawii an dahna pindan chu tha takin a inkalh a Ani Parmawii lah chu tui ti em em in a lo muhil chiah chiah mai bawk si a. A ngaihna hre lo tak chuan Damdawi in bathlarah chuan an vei huai huai a, a chanchin han zawh tur Ringi ber lah chu chanchin han zawh theih a ni bawk si lo. Doctor ko tur chuan Chowkider chu an tir ta a.

Chutih lai chuan Damdawi in lam pana mi pathum lo chho tham tham chu a zu hmu a. An khawnvar khai eng atang chuan pakhat chuan puak a nei tih a hria a. Kar loah chuan an lo thleng chho va. Thanchhunga chuan an chanchin chu a han sawi ta a. "Zanlai pelh tawh mah khan chhuata thil tla ri dup hian min tiharh a. Ka kawlphekhawnvar-a ka han en chuan ka nu chu kan tukverh bulah chuan a lo mu reng mai a. Ka tho thuai a, ka han ko tuar tuar a, mi chhang hlek lo mai a, Ka han sawi lawp lawp pawh chuan a harh thei chuang reng reng bawk si lo. A mar chu ka han dek a, rang deuh hian a phu zawih zawih a. Ka thawmah chuan ka chhungte pawh chu an lo harh a, khumah chuan kan zawn chho ta a. A mar chu a khat tawkin ka en reng a, zawi zawi chuan a hniam telh

telh a. A ṭarh leh mai chu kan beisei a, mahse chuti maia a harh theih tak si loh avang chuan ka pa ngaih a ṭha thei ta thlawt lo va, Damdawi in lama kal hma ṭha berin ka hria a ; midang pawh pun buai duh lovin hei azan azanin kan rawn inpaw phei ta chuk chuk mai a nih hi," a han tih chuan Duty-ho leh damlo harh zual deuh bathlara awmte chuan Thanchhunga thuawi chu mak ti takin an ngaithla thap a. Pi Lalchami chuan, "Eng dang vak a nih bik loh chu, hlauh nei awmin aw rawlte a chhuah lo maw,?" a han ti a. Thanchhunga chuan, "Chutiang aw-rawl chhuahin a awm lo a ni ang, hlauh neia au te zawng ni se, a tu emaw tal chuan hriat awm a ni a, Kei a hre ber lah chuan thil rit tak chhuata tla ri dum thawm chauh ka hria a. Eng ti tura tukverh bula kal nge a nih pawh ka hre lo, a thawh lai awm lah ka pa pawhin a hre bawk hek lo," a han ti a. An awmdan inang deuha a ruat avang pawhin Pi Lalchami chuan Ringi bula khum ruak chu buatsaih turin a hrilh a, chutah chuan an muttir ve ta a.

Ringi pindanah chuan, Doctor nghak chuan an awmkhawm ṭaih a, A mak teh kher zawng a nih hi hei kelmi pawh kan lo buai nasa mai asin, au ṭe ri kan hria a, kan han en chian chuan Ringi hi bathlarah hian a lo tlu reng mai bawk a, kan naute lah hian an hlau em em lehnghal a, "Pi Lalchami'n a han tih chuan, Thanpuii chuan, "Hlau lo thei nang, kei chu tun thleng hian ka tiril a la khur a la khur [illegible] inaṭina ina mitthi lo bo lai tak a ni lehnghal a.

An zawn lut tur ka hmuh khan mi rap riau mai a, ni danga mitthi ringawtte enga ka ngaih loh tâhlul nen," a han tia. Thanchhunga chuan "Nangni-ho chu in huai khawp alawm. hmeichhe dang ni se tunge rawn pawn chhuak ngam ang? Kan tun lai thil atang ngawt pawh hian hmeichhe tam fe chu zun zung pawhin an chhuak ngam hlei nem. Kan lo phei pawh Ralkapi leh Vana chu an hlau tih ka hre mai," tiin a nau Ralkapi leh tleirawl tê an ina riak Vana chu a han en a. Ralkapi chuan "Ka hlau tak tak asin. Sikulpuikawn chho kan lo kal phei chuan thawm hriat hi ka inring tlat a, ka u kawr hmawr ka pawt ka pawt mai a ni," a han tih chuan Vaivakawn ruama chiang tawk taka Ungau hram thla raih raih chu an han hre lehnghal a, inen hrek hrek chungin hmeichhe-ho chu an innghenq khawm talh talh a.

Doctor leh Chowkider lo kal thawm an hriat chuan an thaw huaia a. Thil awm dan zawng zawng Doctor hnena Lalchami'n a han hrilh hnu chuan Doctor chuan a han exam vel a, "Thil dang engmah a ni lo ve, engemaw hlauhna tak an neih vang a ni mai. Hmeichhia hi an chak loh bik avangin hlauhna tak an neih leh thinrimna thu-ah pawh an khawngin emaw, thidangin nikhaw hre lovin rei tak tak an awm fo reng a. Anni pawh hi an lo harh chhuak leh mai ang. Amaherawhchu an lo harh pawhin 'an thil hmuh chu Doctor-in sawi a phal rih lo,' ti ula, thingpui leh thillum lam pang intir ang che u. Tunlai kan thil awm dan a fel loh avangin an

an ṭawngka ngei Sapte hriatah ka duh a, naktuk zingah Sapte hriat ngeiah sawi rawh se," tiin a sana chu a en a, a chhuak leh ta a.

*** *** ***

BUNG 4

THAWHLEHNI

Thawhlehni zing dar 8 chuan Sapte, Doctor leh Dahrawk Babu te chu Ringi pindanah chuan an lo lut a. Sapte chuan ruang bo chungchang nen inzawmna neia a rin avangin thu ngaithla ve tur a Tawia leh Kawla a koh tir pawh chu an lo thleng ve nghal a. Ringi leh Thanchhunga nu chu an lo ṭhu harh peih tawh a. Nurse zan duty-ho leh Thanchhunga te unau za chu an la awm bawk a.

Doctor chuan an chal leh an mar ṭe chu a han ṭham vel a. "Tunah zawng in ṭhat leh tawh hi, in dam chiang leh bal tawh a nia. Damdawi dang pawh a ngai hran tawh lovang. A lan danin eng emaw tithlabartu che u in hmuhin chumi in hlauh luat avanga thidang mai in ni a. In thil hmuhte chu hei Sapte leh Dahrawk hma-ah hian sawi turin ka duh mai che u a ni e," a han ti a.

Ringi chuan a hmuh leh hriat dan chu a han sawi ta a. "Thil eng emaw pawh rik ang hrawk

hian mi tiharh a, ka han thu hlawl a, ka tukverh puarzar hi ka han keu va Parmawii an dahna tukverh saw a lo inhawng reng mai a. Khawnvar pawh a en ngai tein a eng reng a, ka rilruin, a zual ta ang a, an sawisa em ni dawn chu aw 'Pindan hranga mu ngang hi ka ni a,' min kai harh duh lo a nih dawn hi, tiin inthiam lo tak chuan pheikhawk pawh bun lovin thawm ngaihhla tur chuan ka chhuak phei ta a. Ka va hnaih deuh pawh chuan thawm ri engmah hriat tur a awm chuang lo va. Zawitein kawrgkl ar chu ka pan a, ka han bihthla ru dek dek a, karei, ka hlauhzia mai chu, Palian deuh mai. lu var veu vo, hang dum run hian Parmawii chu a nghawng-ah leh a kaihza a kuahin a khum atang chuan a lo chawi kang mek a. tlan bo pui tum ni awm tak hian tukverh lam te chu a han en kual a, a mit lah chu a de var rual mai bawk a. Ka hlau lu'uk chu ka han te tuar a, chuta chin chu engmah ka hre leh ta reng reng lo a ni. Mitthi-te leh thlarau-te hi hlauh ngaihna ka hriat loh tehlul nen kan mitthi pa thlarauah ngei khan ka ngai mai a," a han ti a.

Mak ti tak leh che chang lo tawp chuan an ngaithla thap a, Dahrawk Babu chuan, "Eng hun vel nge nia i rin?" a han tih chuan Ringi chuan "Sana ka nei lo va, eng hun vel awm nge ka sawi thei lo va, ka thawm an hriat hun lai vel chu a ni mai ang a. Pi Chami ten an hre thei zawk ang," tiin a chhanga a.

Pi Kawli, Thanchhunga nu chuan a han sawi ve leh a, "Kei tehlul chuan a hun vel chu ka hre

bawk lo ang a. Chhunga tena an hriat nghal loh chuan. Pawnah zun zungin ka va chhuak a, ka lut leh tur chuan a vawh em avangin ka puan chuan ka han intuam ṭha a. Thli lah chu a thaw vuk vuk reng a. Ka lut tur kawngkhar han hawng chuan kawng dung phei lama thawm ri tlat tlat hi ka han hria a, ka han en chuan Sebawng hi chak zet maiin mei kawhin a lo lim phei zur zur a, rang deuhin ngaizel lam pan chuan a tlan liam ta zel a. Kawngkhar ka han kalh zawh chuan ka ngaih a ṭha ta mang lo va, tute emaw hian mikhual Sebawng thlun an phelh ru anga a mangang tlan vel a nih dawn hi ka ti deuh a. A lo phei leh ngei ringin, a chhuahtu'e pawh an hriat theih tak hlauhin tiin thlir tumin tukverh bul chu ka han pan a. Thingrem chunga ṭhu meuh chuan ka bihthla a. Ka zawn darthlalang chu ka han hru fai thuak thuak a. Kawng dung chu chiang takin a lang thei lar a, Chutia thawm ngaichanga ka ṭhut lai chuan awi!. ka ngaihtuah ngawt pawhin ka hmulthi a la ding thei sung sung mai. Tuna Ringi han sawi tak ang khan, Phung tia zet mai, lu var veu vo, koki zawl durh mai hian kan tukverh kawm chu a kut khinghnihа vuan hian a rawn bih ta duk mai a. A kutte chu hmul deuh thur hian ka hria a. Ka lum pup a, mikhua ta hre lo chu a ni nghal ta mai a," a han ti a.

Dahrawk Babu chuan an thusawi zawng zawng chu a lehkhabu-ah chuan a lo ziak zel a. Staff Nurse Pi Chami leh Thanchhunga chu a han en a, "A hun lai awm chu in hre thei lo maw?" tiin a

han zawt leh a. Pi Chami chuan "Ka sana chu ka lo en chiah lo va, mahse d.r khat vel lai tur chu a ni ang," a han tih chuan Thanchhunga pawh chuan a hun lai chiah a sawi theih loh thu leh zan lai chu a pel tawh ngeia a rin thu chu a han hrilh a. Dahrawk Babu chuan a lehkhabuah bawk chuan a han chhinchhiah leh a.

Doctor chuan Chami hnenah chuan, "Aw le, tunah chuan an in lamah an haw thei tawh ang a Ringi pawh zanin lam chuan duty rih lo se, a aiah mi dang in lo inruat ang a, Parmawii erawh chu kan va en leh ang a, tin, Doctor phalna lo chuan tumah be tur leh en turin kal phal suh ang che u. Nizan lam chanchin hi hre lo se ka duh a, amah a that chian hnua chuan tuma tlawh ka phal rih lo a ni," a han tih chuan Parmawii pindan lam pan chuan an chhuak ta a.

Parmawii chu a lo harh tawh a, Doctor chuan, "I ṭha zel em? Ni zan lamte engnge i an?" tia a han zawh chuan Parmawii chuan, "Ka ṭha khawpin ka hre mai tukin phei chu ka harh v.au ta mai nghe nghein ka hria a, nizan lah chu ka mu nasa khawp a, ka ṭhanharh awm reng reng pawh ka hre lo," a han tih chuan Doctor chu a bu nghut nghut a. Nizan lam thawm hre awma a lan loh avangin a lawmpui hle a. Kawla chuan, "Hei a ei theih takin tiin eng eng emaw ei tur kan han keng a, a pek theih ang em?" tiin Doctor chu a han en a Doctor chuan, "Theih e, ei lamah insum vak tur a awm lo vang. Chami kha hlan ula" a han tih

chuan, Kawla chuan a ipte khai atang chuan artui serthlum leh chhang chu Pi Chami hnenah chuan a han pe a. Pi Chami chuan Parmawii locker-ah chuan a han dah ṭha a. Parmawii chuan Tawia leh Kawla chu a han en a. "In va han ti lawmawm ve! engah nge khatiangte in rawn tih duh ni" a han tih chuan Kawla chuan 'Ti duh e a, engmah tham a nih loh hi ṭha leh thuai la kan va ti em!" a han ti ve a, Tawia pawh chuan, "I tha leh mai ang, Doctor pawhin engmah natna harsa dang a nei lo ve, a chauh luat vang mai a nih kha" a ti che a, rei lo teah i tha leh ve mai ang, kan la rawn kan fo dawn che nia, thlaphang reng reng suh," a han ti a. Chutih chhung zawng chuan Doctor, Sapte leh Dahrawk Babu chuan an fang velin tukverhte chu an lo en vel a Parmawii khum lam an rawn pan leh chuan Doctor chuan "I tha vel ang, rei lo teah i chhuak leh thei mai ang. Hei Sapte leh Dahrawk Babu-in an rawn hmu duh che a, kan lo kal mai a nia," tiin Parmawii pindan chu an chhuahsan leh ta a

Damdawi in bathlara damlo en tum thu khawm chu titi eng emaw tak sawi hian an lo p ul hlut a, Pi Lalchami chuan, "Engati nge khata in bengchhen hlut mai, Damdawi in a nih hi in hre thin lo'm ni, ?" tiin a han hau va. Thanpuii chuan, Pi Cham, nizana Ringi hmuh kha thlahrang a ni ngat mai. Sairang kawngah pawh an hmuh an sawi a, a hmu tupa ngeiin a sawi alawm. A hlau lutuk a, a tlanna lamah a han a bawh kak a, ṭhuitir turin a lo kal a nih saw," a han tih chuan Doctor leh Sapte pawh chuan phawk hra a. Doctor chuan Chami chu a pian ah chu pa chu rawn hruai lut turin a hrilh ta a.

Doctor pisaah chuan Sapte, Dahrawk Babu leh Tawia te ṭhian dun chu an ṭhu ṭhap a, Chami chuan pa pawr ang chep chawp, a ban tuam han en reng reng pawha hmanhmawh taka tuam tih hriat fahran chu a han hruai lut a, Kawngkhar chu a han khar a. Doctor chuan, "I ban chu a na viau em ni?" a han tih chuan chu pa chuan, "Na vak lo ve, mahse 'Ṭhui a tha ang e' an tia, kan rawn pan mai a nia," a han ti a. "Nizanah thil hriat i nei a ni awm a, hei Sapte leh Dahrawk Babu hmaah hian chiang takin han sawi teh le, i ban c u chumi hnuah Nurse hoten an la sawisa dawn nia," Doctor chuan a han ti a. Dahrawk Babu chu kawlawm nen a thusawi te ziak tur chuan a lo inpeih reng a.

Dactor ngen ang chuan chu pa chuan a chanchin chu hetiang hian a han sawi ta a. "Ka hming chu Thawnga a ni a. Bawngtawlailir ka khalh ṭhin a. Nimin chawhnu khan Sairang kan rawn chhuahsan a, tawlailir pathum kan ni a, kan rawn inzui thliah thliah a. Ka ṭhiante pahnih chu an phur a rih deuh avang leh bawng la chhawr than mang loh hmang an nih avangin an buai hle reng a. Mel 8-a kan lo chuan chhuah chuan kal zel an huphurh ta deuh va. Mel 8-a rawra chhuho bukah chuan min riah san ta a. Kei chu ka bawng hman a ṭhat bawk avangin ka lo kal ta zel a. Ka bawngte an kal duh em avang chuan ka mutsan ta a. Ka mut a tui hlein ka bawngte pawh an kal hle a ni ang chu ka han harh meuh chuan Rangvamual thlang kawi sei lai ber chu kan lo lut ṭan a ni reng mai a. A vawh em avangin mu'hilh leh mai tumin ka puan chuan ka han

inkhuh leh a. Mahse ka chhak kawr ruam sang deuh hlek aṭang chuan patling nui ri uar uar hi ka han hre ta a. Ka hlau chu ka puan chuan ka inlu-khup a, che-chang ngam tawh hek lo i ka thlan tui chuan mi bual pup pup reng bawk a. Ka bawng lah chu ka ṭiding ngam tawh bawk si lo. Anni lah chu thawm ka hriatna zawn kawr lam panin hma lam-ah chuan an kal zel mai si a. Rei lo teah chuan tawlailir chu a ding tih ka hria a. Kal-tir tur chuan awrawl ka chhuah ngam bawk si lo. Khawii lai zawn nge tiin ka thlir ngam bawk hek lo. Ka bing chûk chûk hi a ni mai a. Chutih nak-alai chuan ka chhak fêah chuan a hma aia ring zawk mah tur chuan a han nui leh ta uar uar a, ka hmulthite chu a ding sung sung a, ka hlau lutuk tihngaihna hre lo chu ka zuang tho thut a, tawlailir hnuaia lahin ûng tak inkhai chu a lo de re re a. Rang deuh tak chuan ka han herh hlum a Engtin chuan ka awm dawn chu ni maw ka ti mai a. Chutih lai chuan ka chung chu a ri dut a, tawlailir pawh chu a nghing lawih a, ka hlau mangang chu ka kalna hnu lam-pangah chuan ka tlan let ta chiam mai a. Hlau hle e ti lo chuan ka han lehhawi hram a. Ka bawng-tawlailir chungah chuan pa lianpui mai dum ren run, lu var vo mai hi a lo ṭhu run mai a, ka hmai hup chung chuan ka tlan ta zel a. Ka bawngte chu a vua ni tur a ni, a vuakna hrui vai velte chu a ri fiak thuai thuai a, kawi hnih zet ka tlan a, a chang leh ka han tlu ṭhin, chutiang chuan ka tlan ta chiam mai a. Kawng sira buk ka hmuh veleh ka tlan lut rawk a, mahse buk ram a lo ni a, tumah an awm

lo. Chutah chuan ka thu tlaivar ta ringawt a. Ka banpuam chu thip deuh vang vanga ka hriat avangin thim thamah chuan ka rawmawlin ka han tuam ta chawt chawt a. Khua a var fel ta tihin chuta ṭang chuan ka lo chho va. Ka bawngtawlailir chu ka han ngaihtuah tehlul nan engnah tih lovin a chhak kawi kawng sirah chuan an lo ding a, bungrua te-chu ka han en vel a. Mahse a ngai te vekin an lo la awm a. Rangvamual leh chuan ka thil hriatte chu ka han hrilh a, thawm hriat an nei ve reng em tihte pawh ka han zawt a. Mahse, tuman engmah thawm hria an awm lo nain khuti lai vel khu a hrang viau a nia, Thla-ai leh thla rumte pawh hi an hre lo thin reng a ni, min tih san mai a. Ka ban tuam chu an han en a, thiin a lo char khawn uaih mai bawk a Thi a chhuak hle tih an hriatin phelh lova damdawi in lam panpui vang vang turin min ti a, ṭhuite a ṭul min rinpui bawk avangin ka bawngtawlailir chu ka hnutchhiah a, ka lo kal nal nal a ni" a han ti a.

Sapte chuan, "Melriat in lo thlen chuan eng hun nge ni tawha i rin?" a han tih chuan Thawnga chuan, "Sairang aṭanga chawhnu chhuah kan ni ka tih tawh kha, khawnge ka rin danin zanlai pawh a la ni lo vang" a han ti a. "Anih engtia rei nge buk ramah chuan khawvar hmain awma i inrin?" tia Dahrawk Babu-in a han zawh chuan, "E khai, rei deuh mai le, zankhat ai chuan rei mahin ka hria, khua a var hara a var harzia mai chu!" tiin Thawnga chuan a han chhang a, an nui ta bam ham a.

Thawnga'n a chhuahsan hnu chuan mi dang chu an Sapte-ho chuan an han ṭhu khawtlai a, an lu a haiin thil han tih dan tur pawh chu an hre lo tlang hle a. An mi ruang bo lah chu veng tina an zawn tir pawhin hmu an awm si lo. Chu lovah a hma zan lama an thawm hriat leh an thil hmuhte chu thlabrang lovah chuan han puh tehchiam ngaihna an hre bawh hek lo A hun kar tihtham awm maug si lo, hmun karakik tak takah a inlar a ni si a. Hun dangahte hian a la rawn bei fovin thawm a la neih zelte pawh an hlauthawng bawk nen.

Sapte chuan, "Thil han tih dan awm hriat zawng a harsa hle a nih hi han rin awm lah chu kan nei miah bawk si lo. Sairang lam aṭangin engmah report lo kal kan la hmu bawk lova. Engpawh ni se, tihngaihna dang awm ta lo pui chu thawm awm leh aṭangtein kan ngaichang a nih mai loh chuan. Amaherawhchu, Parmawii pindan erawh hi chu hun eng emaw ti chhung chu zanah chuan Police duty dah ila titu awm a niha rawn ruk chhuah tum a nih ngei zawngin thlahthlam chi a ni dawn lo va. Rawn beisei a nih pawhin manchhuah awl ber a ni dawn a, chu chu kan thiltih theih chhun a ni rih phawt mai hi" a han tih chuan an ṭin darh ta a.

In an han thlen chuan Tawia chu a insiam sawk sawk a. Lo lama a chhungte buh lakpui tur chuan niah tumin a liam ve ta nghal a.

Thawhlehni zan khua a han thim ṭan aṭang chuan Aijal chu a reh thuap mai a. Thlasik khua lah chu

a hnim ruihin ruah mal a tla deuh fuap fuap a Khawimaw veng vengah thli rum tleh thawmte chu a hriat huau huau renga. In tin maiah chuan "Tawia THLAHRANG" an tih mai, mi hrang hrangina an hmun dan chu an sawi huai huai a, Hmeichhe zun zunga chhuak ngam awm hek suh, naupang lah chuan tapchhakah an pate kapkar an bel a. Tawia thla hrang chu hlau si, ngaithla chak bawk si chuan an meng kar hlawm a, Tlangval nula rim tur chhuakte pawh a hlawm deuhin an inhawr khawm a, han fal deuh chu "TAWIA THLAHRANGIN a man ang che," an han ti zui a. Khawlai dungte chu a reh tlawk tlawk mai a, thawm han hriat tur a vang kher mai.

Thimhlima Thanchhunga nu a kan zawh chuan Kawla chu Tawia te in lam pan chuan a han chho va, a han luh chuan tapchhaka Chawii leh a inleng lo thu khawm chuan thlahrang chanchin bawk chu an lo sawi liai liai a. Chawii chuan "U Kawl! lo thu rawh, a lum nuam khawp asin," tiin thutna chu a han pe a, Kawla chuan thu' pah chuan. "Khawnge i u hi?" a han ti a. A nu chuan khum atang chuan a han chhan khalh a, "Hna thulh tam a inti deuh emaw chu ni, 'Ka riak dawn e' a ti mauh a. Kan rawn hawsan ta anih kha" a han tih chuan Kawla chuan "A va huai thin ve maw le! Thlahrang pawh chu a hlau ve lo'm ni?" a han ti fiam a Chawii chuan, "Ka haw thin ngawt alawm maw le! Ka hlauhpui tehlul nen hian, min tihreawm thei thin hle si a. Uan angah emaw a neih ni, kan h'auhpui a, hreawm kan tih phahzia lah hi mi a hriatpui duh thuai lo

mai a ka u em em hi chu," a lo ti ve hlak hlak a. A nu chuan "Arrah mai chuan a riak bik ang, kan ri-ten pawlbuk nuam deuh an nei a, thlamahte chuan a hreawm awm nen, a va fin phei ve lo thei nang" a lo tia.

Chawii chuan, "U Kawl, vawiina an thlahrang hmuh dan an sawi zawng zawng chu han sawi teh Ka han zawh lah chuan a sawi tha duh lo emaw ni. Kan hlau ang tih a hlau emaw ni, a sawi ho zo vek mai a," a han tih chuan, Chawii inlengte pawh chuan, "Han sawi tak tak teh a! Kei ka hre chiang chak viau a nia" an lo ti ve lat lat a. Kawla chuan fiamthu hian, "Ka sawi tak tak zawngin in hlau vang a, in mu ngam hlek lo tur a nia," a han tih chuan Chawii nu chuan "Nia maw le, Chawii phei kha chu a dawihzep tehlul nen. La ên deuh lai pawh khan tirh theih nghal tawh loh chuan! Taka vawiin lamte eng nge Kawla i tih ve tak zawk a" a han ti a. Kawla chuan "Hlimen lamah ka damdawi ka zuar e, ka ti ve a, hralh lah chu ka va hralh thei a ni hek lo va" a ti a. "A ni teh tak e, nang hi zawng i taima a, i vak kual i vak kuala, ina i awm leh awm loh pawh hriat theih ta loh. I awm reng emaw tih laite hian i lo zin hman leh daih a. I la zin emaw tih leh i awm laite a lo ni leh angreng bawk a," a han tih chuan Chawii inleng teho pawh chuan an lo Amen-puiin, "U Kawla zin bo leh bo loh hriat hi a har tak tak a ni. A awm emaw tia damdawi han lam tur-te hian a lo zin daih a," an lo ti ve nek nek a. Kawla chuan "A ni ngawt mai asin. Damdawi hi khawtualah hian hralh a har em maia, kei

pawh ka tum hun lem lovah hian ka chhuak ve thut thut mai bawk a ni," a ti a.

Chawii teho chuan an nawr sek avangin Kawla chuan thiam tak leh a hlauhawm thei ang ber chi chuan zinglama an thu va hriatte chu a sawi a. Mak an tiin a hlauh pawh an hlau reng mai. Chutia an han titi takah chuan zan pawh chu a lo rei thaw-khat ta viau va, Kawla chu haw turin a han ding a, Chawii chuan, "U Kawla chu hawi tum rawk elo? nangmahin i awm si a, thlahrangin a rawn man mai tur che asin! I hlau lawm ni? a han ti a. Kawla chuan "Nih nii va riahpui emaw chu ni ang, 'Chawii khawnge i riah'? an tih chuan, "U Kawla thlahrang hlau ka riahpui a nia,' i ti lauh lauh dawn nia" a han tih chuan, khuma Chawii nu mu pawh chu a lo nui ve bawk a. Chawii chuan "Parmawii lah chu hmuh pawh an phalsak si lo che u a. Ka u lah hi a lung a leng ni tur a ni, a ṭawng duh lo leh zual a. A la ât phah anga ti nia. Mikhual nulate a lo ngaizawng teh reng mai a, ka haw ngawt a ni," a han ti thla rawk a. Kawla chuan mangṭha pahin, "Nangmah tê hian i ngai awng a nih reuh hi, i sawi i sawi mai, hmeichhia leh hmeichhia inngaihzawn chu na deuh a nia an ti asin" tiin a chhuak ta a.

A haw kawng tluan chuan Kawla chuan a rilru-in, Chawii hi chu a fel teh e. A hmel pawh a duai bawk lo va. A neitu chu a la ti vannei kher dawn zawng a nih hi. Kei lah hi nupui nei thei dinhmun-ah ka ding si lo va, tiin.

BUNG 7

PATHIANNI

Sunday School dar a ri chiah chiah a, Tawia chu a awm a nawm mang loh avangin inkhawm pawh a tum lo chuan leikapuiah nilum aiin a thu a. Chawhnu inkhawm kal turin, "Ka u damdawite ei la i tha leh ang chu-nge damdawi ngai lo chi? I lunglengte hi a ni zawk ang ka ti," a han tih ṭiamthu hlut pawh chu a chhang lem lo va. A rilru chuan Parmawii chu a ngaihtuah neuh neuh a Hmuh loh a chakin a thil chak zawngte pawh pek tha a ti hle a Mahse Doctor-in tuma hmuh a phal tlat loh avang chuan tih ngaihna tehchiam a hre si lo An lo lam erawh chu kar khat dawn a riahchilh avangin an buh pawh chu an la zo thei ta a. Khua te a dur bawk si avangin an buh la zo thei chuan a ṭithawveng thawkhat hle a.

Thawhṭan zan thlahrang inlar tih mai loh kha chu thawm dang a awm tak loh avangin Aijal khaw chhunga an thlahrang sawi pawh chu a reh lam a hi tawh a. A tam zawkin buh an lak zawh tawh hlawm avangin Krismas hman dan tur chu veng tin titi a ni ṭan ta a. Khawimaw lai veng Biak Inah-te chuan Krismas hlate pawh an sa ṭhiai ṭhiai a. Sunday School bang chu an vanglai tak a ni ang, khawlai dungah chuan an kal dul dul a. Chutih lai chuan an rin loh takin Tawia, kawl bun chunga Police-in ṭhang dam pana an rawn kalpui chu an hmu ta mai a. A nau Chawii chuan a han hmuh chuan a lam

pan chuan a tlan thuak a, a tap zawih zawih a. Pa bengvar deuh ten. "Engtizia nge ni ta mai?" tia an han zawh chuan, Tawia chuan, "A ngaihna pawh ka hriat bik loh hi," ti chauh hian a chhang a. Police-ho zawk chuan "Hlauhthawm tur engmah a awm lo vang. A lo chhuak leh mai ang. Tunlai thil velah hian zawh fiah dan kan hotute an nei a, tunah pawhin rawn zui suh u," tiin an kalpui a zel a. Makti tak chuan an thlir liam ta a.

Chawiite inah chuan thenawm khawveng chu an leng khawm a A fapa misual anga police-in an hruai ta mai chu Tawia pa chuan ngaihthiam har a ti tih a hmelah chuan a lang a. Pa kawm nuam a niin, thenrual chiau-aute a thiam nen, tun tum zet chu a beidawngin a hrilhhai hle a ni ang, kil khatah a thu a, tute mah chu lo chu e kha-e zai reng reng a rel lo. Pa mawl tha tak, a nih ngawt avangin Sawrkar kalhmang leh thil awm dan engmah a hre lo a, a fapa an han man takah pawh chuan Lung In tang nghal mai turah a ruat a. "Engvanga Tawia chu man nge an nih a, engtia tih tur nge ni ta ngai?" tia an han zawh pawh chuan kawng dangin a chhang lo. "A thlahrang hmuh vang kha a ni ang. Sawrkar duh loh zawng tak a lo nih dawn hi," ti chauhin a chhang a, han zawh sei leh zel dan pawh thiam a har hle.

Kawla chu a lo lang ve a, an titi kal vel a han ngaihthlak chuan pa mawl tak tak an nih hlawm avangin, thil kawngkal an hre lo hle tih a hria a. "In hlauthawng hma lutuk a nih hi, Sawrkar-in

chuti mailn mi, an chungthu ngaihtuah loin I ung Inah an khung mai ngai lo. An rinhlelh zawngte erawh chu an han khalh hrang deuh a, chuta tan chuan Tawia hi an la rih mai a nih hi. Hetiang hun chhung hi chuan bail theih pawh an ni a. Dahrawk Babu be turin ka va kal ang e, rem a tih chuan ka rawn hawnpui leh mai ang," a han ti a. "Chutiang a nih chuan a thlarruanthlak huai alawm, a nih Kawla nang lo chu tumah thil hria kan awm loh hi, Dahrawk Babu chu va be phawt mai teh, i thu kan lo ngaichang ang e." Tawia pa'n a han tih chuan Kawla chu Dahrawk be turin thirsakawrin a innawr liam ta a.

Kawla leh Dahrawk chuan dawhkan an kil a Kawla sikret rawn ken, dawhkana mi chu an han phawi leh a, an han ṭan a, ngawi reng chuan an han hip dun vang vang a, A meivap ashtray-a nawr thlak pah chuan Kawla chuan, "Anih loh leh chu bail chu a theih loh hulhual tihna a ni maw?" a han ti a. An han ngawi dun vang vang a. Dahrawk chuan, " a pawi ngawt mai! Tawia hi tualthattu a puh a ni a, chuvangin bail hi rem kan ti thei lo a ni," a han ti a. Kawla chu a han inngaihtuah leh vang vang a. Tualthattu-ah Tawia chu puh loh rual a ni lo tih chu a hria a. Dahrawk chu a han en a. "Anih, ka han zawt mai ang che, i sawi hreh loh chuan Engtin nge, Tawia chu tualthattu-a in puh theih?" a han ti a. "Hei hi chu kan puh mai pawh a ni lo va, amahin a phe lo a. 'Parmawii mu kha ka kahhlum ngei a ni e' a ti a," a han ti a.

KAWLA : Anih leh, Parmawii rutu kha silaia kah-hlum ngei a ni tih engtin nge in hriat theih ?

DAHRAWK : Amah Tawia ngeiin 'Silai-a ka kah.' a ti a, ctuvang chuan silai ngeia kah-hlum tih kan hria.

KAWLA : Anih engtin nge Tawia kah-hlum ngei a nih in hriat.

DAHRAWK : Hei pawh Tawia bawkin 'Silaia ka kah' a ti a. Tualthattua rin reng reng, anmahni in-puanga, ka thah a ni an tih chuan THUDIK-ah leh RINAWM TAWK-ah Police chuan kan ngai.

KAWLA : Tawia hian engtin nge Pari rutu hi a kah ngei a ni tih a finfiah. Ama sawi danin ral khat atanga kapin a insawi a Dara lahin, 'A kahna atang chuan Pari te lo awmna chu, a kara chheng-chhe bawk a, minute 15 lai kal a ni,' a ti bawk a Pari rutu hi a kap fu kher dawn em ni ?

DAHRAWK : Tawia sawi dan lo ngaithla teh, ka'n chhiar ang e, tiin a piah dawhkan te tak te chunga file chu a han ban a. A han keu va, a han chhiar a. 'Lui kawi ka zu dak leh chuan, lungpui, khamtoh-lawt nghenga lui dung lam hawia patling ṭhu hi ka zu hmu a. A ṭhutna bul zawlah chuan nula hi a mu a. A saisir zawnga mu a nih avangin, a bula ṭhu pa kawng bawr pawh chu a hliah a. Mi dang an nih ka rin loh avangin ka silai chu lungpui chhuan chhan meuhin ka han tin a. Musep chuan phuh pha tha dawna ka rin loh avang leh, a bula nula a tawk

palh ang tih ka hlauh avangin, mu pui ka thunna lam chu ka han kau va, a tukkhum chu ngun leh-zualin ka han tin a, ka hmet per ta a. A awmna lungpui aţang chuan hma lamah a tla thla hnawk a. Chuveleh ka tlan vat a, an awmna lungpui thlang lam panga bawkkhup dera a mu chu ka zu hmu a A thi nghal tih ka hre mai a. Chuvangin deh pawh dek che chuang lovin nula awmna lam chu ka pan chho ta a. Ka rin ang ngeiin Parmawii chu a lo ni a. Ni a sat em avangin daihlim lamah pawm phei ka tum a. Chutih lai chuan chiang mang lo fe hian a lo meng a. A kut chuan mi han ban a, ka pawt tho a, engmah sawi lo chuan daihlim lam panpuiin ka kai phei ta a. Chutia kan inkai lai chu a ni min zawngtuten min rawn hmuh tak ni'

Daħrawk chuan a file chu a han khup a. Kawla chu a han en a 'A chiang tawk hle a ni lo'm ni? Zeldin thu-bawla, thil valhkual hi ka thiam zawng a ni ve lo va, Chu ai chuan THUDIK taka zu tum luh hi hna zangkhaina leh thil chin fel hma dan chu a ni zawk," tiin intithei tak hmel pu hian Kawla chu a han melh leh a.

KAWLA : K lo ngaihthlak dan chuan, Tawia hian, tualthat lo pui, tualthat nih a chak hle a nih dawn hi, ka lo ti mai asin. A kahhlum a nih leh nih loh pawh hre hawt si lo va, 'ka kah hlum a ni,' a tih ngawt mai chu—Tawia thusawi apiang hi in pawm dawn a nih chuan—a kah hlum chu a nia lawm

DAHRAWK Eng kawng zawngin nge chu chu han sawi ka va hre thiam lo em ?

KAWLA : Ngaihtuah chiang teh, Tawia hian a kap a, lungpui tohlawt sang tawk ak, ama sawi dan tak phei chuan lungpui, kham tohlawt atangin a tla thla a. Chu ang kham sang atanga mihring tla thla chu thihna khawpa ni reng renga A ringruh ulhin emaw, a zangruh sawh tliakin, chawp leh-chilhin a thi nghal mai thei a ni. Tuin nge. Tawia kahna avanga a hnuk hi chat ngei a nih sawi thei awm che u Silai kahna aia zau a insawhna hi thihpui a nih vaih chuan, ama sawi ang ngawt hian Tawia hi a hnukchhattu a va ni thei awm lo ve. Silai n u hi a thihpui ngei pawh chu lo ni teh reng se Tawia silai mu, "Mupui" ngeia kah a nih in finfiah thei si lo a, engtin nge Tawia hian ka kahhlum ngei a ni a tih theih rawk ni, rin harsa ka ti a ni Midang ramvak silai kengtuin emaw Parmawii leh a rutupa a hmuh hian chhan ngai niin a hria a, mahse tharuma hneh dawna inhriat loh avangin a silaiin a kap a A thi tih a hriatin, tual a that tih a inhre chhuak a, tha taka ţhut tirin, lungpui nghengin a dah a Parmawii hi a bulah a muttir a. A tawk vanduai duai rawn hmuh atan a kalsan pawh a ni mai thei. Tawia chauh hi silai neia kap theitua ruat tur chu em ni bik ? Tualthattu hi zawn chhuah i tum a nih tak meuh chuan– Eng Ngen mu chiah nge Pari rutupa tuk-khum hian a lo dawlh tih chu mang nghilh mai chi a ni lo ang le! Thil dang kawng hnih a la awm thei fo.

A pakhatnaah chuan a hma ang bawkin mi tuin-emaw a hmu ang a. Rinhlelhnaa khatin Parmawii rutu hi a bei thut a. A chak em avangin a hneh

dawnin a inhre lo va. Hmanrua a hmuh theih theih dap chawpin lungin a tukkhumah a chhu a. a lung han dap chawp chu a lo zum that em kher avangin a vawi khat han chhutna chu chhut nawn leh pawh ngai lovin a chauhpui nghal a. A tum hauh lohin tual a that chu a ni ta reng mai a. A hmaa mi ang bawkin mi dang rawn hmuh atan lungpui nghengin an dah pawh a ni thei. Tin, a dang leh chu, amah rutupa han Parmawii a tlanpuina lamah tawhsual tawkin a lum a, emaw a tlu a, vanduaithlak takin a tukkhumah hmawlh zumin a chhun a. Chutianga hliampui a tuar tak avang chuan na a ti ta em a, lungpui nghen chhan meuh chuan a thu a Tawia silai ri a hriat veleh a phu zawk a, a awmna atangin a bu thla a a zuk insawhna lamah vanduaithlak takin, a boral pawh a ni mai thei a. A taksa hmun danga pem a awm loh avang leh. Tawia hian a tuk-khum ngeia kah a tum vang ngawt hian Tawia kah turah in rilru zawng zawng in nghat lutuk a ni. Thil awm thei dang thlirna in nei hauh lo va ni. Tawia hian mi dang ang bawkin a thil kah reng reng chu a fuh thei ang bawkin a fuh lo ve thei bawk a, Sipaiin Chand an kap thin a, an fuh leh fuh lo chu a enbiktuten an kah tura an tar (an "PERH TAR" i ti mai ang)-ah a ni an kah fuh leh fuh loh a hriat thin. Chutiang zelin khawvel silai kap thiam berte incelna pawh an PERH TAR an kah fuh leh fuh loh a thuin a ni silai kap thiamte an thlan chhuah theih. Chuti ni loin, a kaptute kha zawt ta se, sipai tuin nge, mahni chand kap theih awm ang a, tu tuhlulin nge, silai inkahsiaknaah lawmman pakhatna

hui lo awm ngai ang. Thu dikah ka zu ţum lut e, i tih hi Thu dik lo zawkah a ni i tum luh ni Chuta ta chu ţum chhuak leh la, a PERH TAR-ah chuan ţum lut leh rawh, Tah chuan thu dik chu i hmu ang a, a tlaknaah a zu insawh hlum nge lung hriam hmawlh zum zawk ngei chu em ni? Anih loh leh silai mu hi em ni dawn? Lo ni se-eng silai mu ber nge? Tu silai nge ni? Tu nge a hmangtu chu? Hengte hi i chhui chhuah chuan tualthattu chu i hlat tawh lo hle ang.

DAHRAWK : I thu sawi zawng zawng chu a dik vek mai. Thu dik awm mai mai i rawn sawi chhuak a ni bawk a. Sipai Chand kapte leh silai kapthiam hote chu an kah fuh leh fuh loh hre turin an PERH TAR a la awm a, awlsam taka hre tur lah an ni tawh a, kan zawn chiam hnu pawhin kan hmu zo lo tih lah i hria a. Thil harsa leh khirhkhan tak zawng a ni. Mahse tualthahna chu a awm si. A perh tar aţanga chhui that theih loh mai avanga tualthattu chu man chhuah theih loh anga ngaih tur lah a ni hek lo. I han sawi hmasak ber, a tlakna a sang a, Tawia silai mu ni loin, a zu insawhna hi a thihpui a ni ang e, tih kha chu, Doctor-in han exam se, a thihna chu a chiang thei chauh ang, chuti lo chuan thil a chiang tak tak thei lo ang i tihna a ni ber maw?

KAWLA : Ni ber e.

DAHRAWK : Doctor-in exam khet mah suh se, hei hi chu a insawh vang a ni lo tih a chiang tawk.

Silai mu mupui lehnghalin, a kahna tawk aṭanga pa lu a verh chu a thi nghal ang tih hriat sa a ni. A tawi zawngin thlarau pawh chhuak hman lek loa thi tur, i ti mai ang. Chutiang a nih chuan a tlak thlakna a sang a, thihna khawp a ni reng reng, i ti a, chuti a lo nih phei chuan, chawp leh chilhin lo thi kher mah suh se, leia a tlak hma chuan vawi li vawi nga a thi nawn hman dawn tihna a lo ni a Chawp leh chilha thih theihna hripui veiin, thihna hun chuti zozai pumpelha, a tawp bera a zu insawh-na avanga thih tak mauh mai chu ṭan chhan der-thawng tak a ni. Tin, midang ram vak tutenemaw an kap pawh a ni thei tih leh. lung hriamin an chhu a, emaw ama intihpalh hmawlh zumin a chhun tih pawh kha—Chumi hmain, anih, Sap thawnthua Thal kah thiam Robinhood a hi, an han inkah siak a, a khing-pui-pa chuan a perh tar chu a lai takah a han kap chat mai a. Robinhood-a chuan a han kap ve a, a khingpui pa thal la bur chu a va ek-phel raih e, an tih hi, i ring em?

KAWLA : Ka rin leh rin loh 'chu kawng dang ni sela, mahse, thil awm thei chu a ni alawm.

DAHRAWK : A dik a ni, thil awm thei chu a ni teh meuh mai. A tak takah phei chuan a awm pawh kan la hre lo a. Mahse, i sawi angin thil awm thei chu a ni a, Chu chu hriain a phuahtu hian, thil tak taka la awm ngai lo chu thawnthuah a awmtir a. Thal-kap thiam ber kan hriat chu, thawnthuah chuan a awm a nih chu, Tawia hian, thil awm ngai lo thil awm thei si, mahse, thawnthuah chauh kan hmu ang

a, a kap hmasatu kahna chiah ral khat aṭang leh nghala zu verh leh sat hi chu, thil awm thei a nih mai avanga rin tur a ni lo. Hmun hnihah emaw a lu hliam ni se, lo hliam hmasatu pawh chu a awm a ni ang tih chu rin ngei tur a ni. Chutiang bawkin a dang i han sawi, lung hriam leh hmawlh zum pawh hi, chutiang bawk chu an ni. Chtichuan heng i han sawite hi ṭan fung dawrâwm tak zawng a ni.

KAWLA : Ka thu sawi i ngai thelh a ni. Tawia hian kap fuh se chu i sawi ang zawng zawng chu a dik alawm. Hmuamhma pakhat chauh awma chu a zu verh nawn leh a nih ngawt loh chuan, chu chu i sawi angin thil rinawm loh tak a ni si a. Tunah pawh Tawia hian zu kap fuh ngei turah i la ruat tlat a. Mahse, Tawia hian kap thelh ta se, tuna ka thil sawi pathumte khi chu a thih chhan an la ni thei tlat a ni.

DAHRAWK : Silai leh lung hriam, a eng emaw zawk zawka tihhlum pawh chu lo ni se, i sawi anga a thi tawh hnu lungbang nghenga tla mai thei lo tura, a tawk van duai duai rawn hmuh atana ṭhuttir a ni phawt a. Tawia hian vanduaithlak takin a rawn hmu a, nunga ngaiin a han kap a. A hma lamah a tla thla hnawk a. Ka fuh emaw a ti a, mahse a ṭhelh hlauh si. Chuvangin a hmaa silaia kahhlum a nih loh pawhin, lungzuma chhut hlum emaw chu a ni ang i tihna a ni maw ?

KAWLA : Ni chiah e.

DAHRAWK : Tawia kahna aṭang hian a kah pa awmna hi kar nei thâm deuh a ni a. Tawia hian a

han kap a, a hlah ta hlauh mai a. Chuti ni se-engtin nge a kah pa hi, Tawia silai kah rual ker khera a tlak thlak? Inkar hlat tak atanga kap a nih phei chuan a silai nghawrin a tihtlak phak a rinawm si loh. Hetih lai hian thli a tleh thutin, a chhem thla em ni ang? Mahse, mi dang rawn hmuh tura tla mai thei lo tura ṭhuttir a ni si. Thli chuan chhem thla thei pawh ni se, a hma pawha lo chhem thlak tawh awm. He thil inhmu rem lutuk, silai kah rual chiaha Parmawii rutu lungpui chung aṭanga tla thla hian Tawia'n a thil hi a ṭhelh lo tih a tilang chiang a. A silai mu den avang ngeia tla thla a nih phat rual a ni lo, tiin a han ngawi vang vang a.

Kawla chuan, hmaih ṭhelh lianpui a nei tih a hria a, mahse, sawi chhuah kher chu ṭhain a hre lo Dahrawk chuan a thusawi chu a han chhunzawm a, "Hmawlh zum thu pawh kha—I sawi angin Tawia hian kap ṭhelh ni ta se, a phu rawk chu a tla thla thei meuh ang. Mahse, hei pawh thihpui khawp hial hliampui tuar chuan, Parmawii engmah hre lo hi, lungpui tolawt, kham sang tak chungah chuan a tawnpui kher kher lo ang. Mi pawikhawih si, amah chu an rawn zawng ngei ang tih hre bawk chuan, harsa chung chunga rawn zawngtute tana hmuh awlsam leh ualau ah chuan a han intar lang duh nang. Hmun fianrial, tuma hmuh theih lohna tur a zawnpui ngei ngei zawk tur a ni. Tin, chutiang hliampui tuar a nih tak tak chuan Parmawii hre chung loin ama sa-himna tur chuhin hmun fianrial lam a pan dai ang. Eng kawng zawng, mahin

Parmawii hi hliampui a tuar hnu chuan a put kawi a put kawi a rinawm thei lo. Tin, lungpui chung zawlah hian a tlu a ni ngei ang e, ti dawn ila, hmun dang kal harsa pui puiah pawh tlu ta lo a, hmun zawl rem lai bera han tluk ngawt chu, thil mak thawkhat chu a ni ta reng reng. Lo thi ta pawh chu ni se-lungpui chung zawl sang takah chuan hmawlhrum, a tukkhum chhun pawp mai thei tur a lo awm leh kher kher chu rin harsa tak tur a ni. A awm thei lo tihna zawng a ni lo a, a aia thil ni thei zawkin a delhkilh hneh em mai. Chuvangin Tawia hian a mi kah hi a theih han tih rual a ni lo A kap tuh ngei a, lei a thlen hmain a thi ngei a ni tih hi, thil chiang a ni. Ama sawi ka pawmpui mai ni lovin thil awmdan zawng zawng ka thlirin a thusawi hi thu dik a nih phat rual a ni lo. Chutiang chu a nih tak teuh avang chuan bail pawh a harsa a ni. A pawi ngawt mai Tin, tualthattuah chauh hian puh a ni lo a, ruang la botu leh Parmawii ruk chhuah tumtu thlahrang lema changah hian puh tel a ni bawk. Zep nei hauh lovin, i ngaihdan chiah min hrilh teh khai," a ti a.

KAWLA : Atir phat atangin a kahhlum hi zep a tum lo tih a hriat a. A hmu hmasatute hnenah pawh a kahhlum a nih a hrilh a, chhete pawha tan a tum lo tih a lang chiang hlein ka hria. Chutianga tan tum hauh lo a nih si chuan, ruang a han ruk bona ngawt tur hi a chhan ka hre thei lo. Damdawi In atanga Parmawii ruk tum thu lah kha, dawt a ni hauh lo a, Ringi mitvai hmuh mai a ni thei hek lo. A thil hmuh ang chiah kha, kha mi zan vek

khan hmun hrang daihah mi pahnihin an hmu ve hawk a. Chutiang bawkin Tawia'n a Parmawii ruk bo a han tum lehna ngawt hian awmzia a nei lo lutuk, ka ngaih zawn thiam pha ve lote a nih ngawt loh chuan thil ir zawn lo lutukah ka ngai.

DAHRAWK : I ngaihdan chiah chu kei pawh ka ngaihdan a ni. Hemi chungthuah chuan tan pawh a tang nasain, thu hretu a neih thu te pawh a sawi a. Theihtawp chhuaha ka han beih leh chiam pawh chuan ka khawk hle a. A thu hretute pawh tihbuai ngai lovin, hetah hi chuan fihlim ni berin ka hria a. Chuvangin he kan puhna dang hi chu nuai bo ka tum ta reng a ni. Tin, Bawrhsapin tualthah thu hi chu a hma thei ang bera chin fel a tum avangin rorelnaah dan angin pu lu lo thei kan ni dawn lo a. Tawia hian thah ngei tuma kap pawh ni se, tualthat ve bawk, chu a chhapa hmeichhia ru-a thlaphang thlabara, siamtu, tualthat hrem aia nasa zawka hrem tlak, vantlang zawng zawngin a an huat thattu a ni mai a. tualthattu chu hrem ngei tur mah ni se a nep theih dan ber tur kawng ka lo ngaihtuan ang e," tiin Kawla chu a han melh a. "Zawh duh dang i la nei em?" tiin.

KAWLA : Thil pakhat zawh duh deuh che chu ka la nei a, mahse mi khak thla nalh thin em a, ka zawt tawh lo mai ang che. A lawmawm khap mai, engkim chiang takin min hrilh a. I sawi angin tualthattu chu hrem loh theih ni hek lo. Amaherawhchu, a hrem dan nep thei ang ber chu min lo ngaihtuahpui mawlh ang che," tiin Dahrawk in chu beidawng takin a chhuahsan ta a.

Mihringin thil harsa tak, ngaihtuah chhuah theih mang loh, kan ngaihtuah chhuak ta ang huai hian, kawlpui khengthla ta leh chawk a inchan a, Dahrawk babu chu a khumah chuan a han mu zal a. Kawlan-a "Zawh duh dang che ki la nei a, mahse, mi khak thla nalh thin em a, ka zawt lo mai ang che," a tihte chu a han ngaihtuah a, a him hle a Kawla khan engnge mi la zawh duh ang aw, mahse ka khak thlak leh a hlauh avangin, chhan tha tawkah a ring lo ang a, mi zawt leh ngam ta lo chu a ni chawk awm a tiin. Kawla chu fing a ti hle a, a Dahrawk pui dangte mai phei chu ni se, a hmanraw hmasa ber, silaia thi nge, a insawhnaa tla hlum, tihah pawh khan an buai chhe mai dawn tih a hria a Tan chhan dang kawng thuma Kawla'n a han vuak vet phei chuan, a thiante zingah tumah tal chhuak zo tur a hmu lo Tawia inpuanna mai bakah Kawla nena an inbiakna atang hian. Tawia chu, tualthattu a ni ngei tih kawng tam taka a sawifiah theih dawn avangin chu thubuai chu Bawrhsap hmaa hlan hlân a nghakhlel hle a.

A haw kawngah chuan Dahrawk thil hmuh hmaih nia a hriat chu Kawla chuan a han ngaihtuah nawn leh a. Dara'n, Kawla a zu hmuh dan, Dahrawk hnena a sawi leh Tawia'n Dara'n a rawn hmuh dan a sawi kha a inang lo tih a hria a. Tawia chuan Lungpui chunga nula a kai phei chu rawn hmu niin a sawi a Mahsê, Dara chuan lungpui chung zawl rem laia nula a hlang chho dawrh hmu a, chhawmphei tajn a sawi si a. Lungpui chhawrdawh chu chiang zetin

a mitthla chuan a hmu a. Mahse, heng mai mai hi chu chhan ṭha tawk a ni lo tih a hria a. Tawia chhungte hnena sawi dan tur chu a ngaihtuah ta zawk a. Dahrawk nena an inbiak dan leh tualthattna pah a nih thute chu sawi rih loh a, an benga den hun huna an hriatch awm se, bail a rem loh thu erawh a dam thei zawnga hrilh chu ṭhain a hria a.

BUNG 8

NILAINI

Tlai lam dar 4 : 30 velah chuan Bazar Bung bulah, Kawla Durtlang leng hawng 'eh Dahrawk Babu an intawk a Dahrawk chuan, Kawla chu thil awm dan zawng zawng a hril a "Thawhtanni atang khan Bawrhsap chuan Tawia chungthu kha a ching ta a. Vawiin hian thu chu a pawtchat ta Thu tam tak a zawt a Sapte pawh a awm ve a. An duh ang tawk zawhna dang danga an zawh hnu chuan Tawia chu police in Thana lamah an hruai leh a a. Kei erawh chu thu zawh duh dangte a neih takin a ti a ni ang, awm ve rih turin mi ti a. Bawrhsap in Sapte chu rawnin, Tawia chungchang chu an ngaihtuah ngun hle a. Tawia hian midang nunna chhan tum vanga kap a ni a. Tin, amah ngei pawh hian Tawia chungah kut a thlak tawh a, Tawia hi nikhaw hria leh thi nghal lova, la che lêt ve thei tur awmin lang phei se, a thah nghal mai pawh a rinawm a Chu lovah, tun hma lamin Tawia hian tualthahna chungthu-ah leh, thubuai dang reng ren ah inhnamhnawihna a la nei lo va, ngaihdam hi a phu a ni, tiin an lungrual dun hle a. Hengah hi chuan DAN hi a hman tak tak theih loh a. Bawrhsap (Superintendent) thu thu a ni a Tualthattu ni raw sek sek, a duh chuan a ngaidam hmiah thei a. Tuman rorelna sang zawkah khin let leh theih lah a ni hek lo. DAN piah lama mi niin, engkimá engkim a ni a," a han tih chuan Kawla chu a thaw huai huai a. Dahrawk chuan a han chhun zawm zel a.

"Bawrhsap chu rei fe a han inngaihtuah a. Dawhkana kawlawm chu a la a, a han ziak ta zung zung a. A hnuaiah chuan a seal chuan a han chhu a. Lian tawk tak hian a hming chu a han ziak a. A ding thut a, Sapte leh kei chu min han melh a, 'Hei hi, Bawrhsap thuchhuak chu a ni. Tawia hian mi a thah avangin kum 10 lung in a tang tur a ni,' tiin. Rorelna pindan chu a chhuahsan ta a. Sapte nen chuan kan han inen a, a thu ziak chu kan han chhiar a—'Kei, Bawrhsap ngeiin, Tawia thu hi ngun takin ka ngaihtuah a, tualthattu ngei a ni tih ka nemnghet e. Amah hi mi fel tak a ni a, a mi thah pawh hi thi tlak a ni. Ka thuneihna sang ber hmang pawhin Tawia hi ngaihdam tlak leh ngaihdam ngei tur a ni tih pawh ka hria. Amaherawhchu ngun lehzuala ka ngaihtuahin, he ramah hian hetiang thil hi a la awm ngai lo va. Inthah hrim hrim hi thil sual, sawrkar awih loh zawng a ni tih, mipui zirtir nan hun remchang hmasa a ni. Tun hnuah, he ramah hian, tualthahna a lo tlem phah theih nan hun tha chu mi fel pakhat tuarna avangin kan hloh tur a ni lo tih hi Bawrhsap ngaihdan a ni. Sulsutu atan Tawia hi ka duh a, mi sual, tualthattu hrim hrim te, an thiltiha tuar tlak ngei ngeite lak atanga entawn tur tar ai chuan, mi fel, tualthat lak atanga tualthah that lohzia mipuiin an zir chu. thil tha zawk a ni ang tih hi. Bawrhsap ngaihdan dang pakhat leh chu a ni. Chuvangin kum 10 a ral hma chuan Tawia hi Sylhet jail-ah a tang tur a ni,' tiin. Chuvangin amah hmuh leh thil pekte in duh chuan paktuk dar 11 velah lo kal ula, a hmuh remchan hun a ni ang.

Zanin chuan Hazat-ah a la awm ang a, naktukah Jaila kan dah dawn chauh avangin, chutih hun lai chu hmuh hun remchang ber a ni ang," tiin, Kawla nen chuan an inthen ta a.

Dahrawk nena an inthen hnu chuan Bawrhsap thiltih dan chu Kawla chuan a ngaihtuah kawng tluan a. Fel a tih em em leh, ngaihdam ngei pawh a mi mal ngaihdana tlaka hre si ngaidam theitu dinhmuna ding bawkin, tun hnua, he rama tualthahna a lo tlem, zawk beiseia Tawia kum 10 lai tang tura thu a rem ta chu, mak a tiin, Bawrhsap ngaihtuahna chu chhuichhuah phak harsa a ti a. Amah Kawla duh dan chuan ngaidam hlawl sela a duh ber a. A han ngaihtuah zel a. Mingo, tuipui ral atanga lo kalin, ama duh dan pawh ngaichang lova, chuti taka ram tana thatna zawk tur thlira ngaihdam tlaka a ruat, ngaidam ta lo va, a'n hrem ta chu, an mahni ramte zawng ni se a ngaithiam a. Mahse. he mingo hian he ram hi chuti takin a hmangaih thei dawn em ni, lo hmangaih tehreng pawh ni se, chutiang taka nasain an ram chu hmangaih ang maw? Ama chanchin chu a han chhui let ve a. A hun tam zawk Vai ramah leh Kawl ramah a khawhral hnuin, Aijal-ah a lo lut tih a inhria a. Ram tana a lo ngaihtuah ngai lohzia te. Ram tana ngaihtuahna nei hauh lova ama hlawkna ringawt umtu a nihzia te leh ram dang atanga a thil han lak luhte a han ngaihtuah chian phei chuan—thi tlak leh thih chu a tan thil tha zawk ni hial te hian a'n hria a. Bawrhsap, mingo, tuipui ral mi lehngbalin, heti lai rama a ngaihtuahna leh ani he rama mi, a that zawkna tura

theihtawpa beitu tur ngei si—ngaihtuahna leh Bawrhsap ngaituahna chu a han buk tawn chiam: pawhin a inang lo lutuk a, a lei a linga vut tui thlawr bur ang hlauh niin a hre ta a.

Pa bengvar deuhte chu Chawii te inah chu mi zan chuan chanchin ngaichang turin an kal hlawm a Chanchin hre ber a nih avangin Kawla thusawi chu an ngaithla thap a. Tlaia Dahrawk Babuin Tawia chanchin a hriltte chu a han sawi nawn leh a Tawia pa chuan, "Tunah chuan ka harh ta huai mai Suahsual bik vang dang pawh ni lova, Ram tana thil tha zawk beiseina tur hrim hrima a tantir a niha, Tawia te tehlul vanga tualthahnate a lo tlem phah theih chuan thil lawmawm tak zu ni zawk a," a han ti thei ta mai a. Tawia nu erawh chuan "Khawiah Jawmawm thu va awm tuh" a lo ti hluk a. Kawla chuan ram dangte zawng ni se, Rorelna sang zawka khin leh theih dan a awm thute chu han sawi a tum a, mahse, hrethiam chuang dawna a hriat hlawm loh avangin Pathiannia, Dahrawk nera an inbiak dan chu a sawi ta zawk a. "Tawia hian 'ka kah a ni e' ti kher lo se chu, a tih dan kawng chu awm theiin Dahrawk pawhin a ring a, mahse, a tan loh avang hian puh loh theih a ni lo a ni, a ti ve bawk a" tiin. Tawia nu chuan, 'A va han pawi lek tem a at vang vek zuk nia. Mahnitsa him nante chuan dawtte pawh sawia 'ka kah a ni lo' reng reng te pawh han tih ve bawk awm. Dawtte chu [illegible] an sawi an sawi ghin alawm [illegible] chiam chiam sawi [illegible] chantur a ni hlei nem," a ti buan buan a.

"Dawt sawi avanga him ai chuan, thu dik sawi avanga tuar chu, kei ka ngaihdan a ni," Tawia pa chuan a ti dek dek a, an nu chuan, "Kan mi a pa lah hi, mahni faten an tuar ngei dawn tawh tih pawhin heti hi a thu lak dan zu la han ni a. Fa hmangaihna hi awm chai hek lo, a hahthlak hlawm a nih hi," a ti ta nghoh nghoh a Kawla chu an karah a lo tla thuai a, "Eng pawh ni se an rel anga thil chu kal ngei ngei tura ngaih mai bik tur a ni lo va. Nak tukah eng kawng zawng emaw tala, Bawrhsap chu a thu sut leh tura beih chu thil sual a ni lo vang Zah bosal dera. thih leh thih tia kan beih zawngin kei zawng a lo sut leh chekin ka ring a ni. Naktuk ngeia ka tihtel hman loh chuan thil a tlai mai thei a, chuvangin a rang lama kan chet a ṭul a ni," a han ti a Tawia nu ha hawlh zawng tak chu lo niin, "Chu ngei chu ngaihtuah vat vat a hun a nih chu, Hrehawm ka tih iate leh a unauten an tuarziate hi han sawi vek nghe nghe la a nih chu 'Ka harh huai e, ka hre thiam e, ram tana thaṭna zawk ṭur a nih chuan dawt sawi vanga him ai chuan thudik sawi vanga tawrh chu ka ngaihdan a ni' tih mai mai Dawt sawi vanga kan him dawn phawt chuan duh leh a sing tel pawhin dawt chu kan sawi tur alawm" tiin a ṭhianpa khap nan chuan a han melh a. Tawia pa chu a ngawi mai a, chhan zui chi a ni lo tih a hria a. Bawrhsap thu tihtluk tawh chu suttir leh mai thein chu a inring hauh lo nain, Kawla'n a va hmuh leh chu a hnial lem lo, 'Bei nge sei run dung' tih alawm tiin.

In lengte chu an haw tak nual avangin Kawla pawh chuan ṭin a tum ve ta a. Tawia nu chuan, "Chutia hmuh theih a nih dawn chuan naktuk chu va kal tlang ila a va ṭha âwm em!" a han ti a. Kawla chuan, "Bawrhsap thu suttir kan tum si chuan kei chu zing aṭanga ka buai a ngai dawn a, in rual chuan ka hman ve lo ang le. Chuvangin a hmu tur chu lo va kal mai ula—dar 10 velah lo thlen phei ka tum ang a, chu pawh chu Bawrhsap ka hmuh theih leh theih loh azir a ni ang chu," a han tih chuan an in mangṭha a, Kawla chu a in lam panin a kal ta a.

Zan a rei tawh hle tih chuan, Dawrpui tla fual Champhai kawng aṭangin, Sakawr hi a chunga chuang awm tih hriat fahran hian Bazar zawl chin chu a lo chuangchhuak hlawl a Chak em emin chhim lam hawi chuan a lim phei ta puat puat a. Bazar tawn tirh Bung awmnaah a inher thut a. Thana panna kawng chho panin a tlan leh ta chiam a, Chhumi lo let leh chuan Aijal chhim thler a rawn tlan tlang zur zur a Tangka ina sipai santiri dingte chuan an hmu a, mahse engmah an tih hman lo. A chunga chuang crawh pa lianpui dum ren run a nih an hre chauh a. Kulikawn tawpah a inher a chak takin Rahsi veng tlang a tlan liam a, A kawdawm ke vawr rual inchhep ri chu a ri tuar tuar a. Mi tam takin an bihthla a, mahse, tumah chhuak ngam an awm lo. Thakthing dawr kawnah a lo chhuak a, Thakthing Bazar tlan pelin, Biak In pui hnuaiah Mission veng lam panin, a lim phei leh pur pur a, Jubili Hostel—kawn a thleng a. A han

let leh tur chu, a sakawr a hel emaw ni, a ding uaih uaih a, a rum deuh nghur nghur bawk a A chunga chuang pain hruihruala a han vuakna te chu a ri fiak thuai thuai a. Jubili Hostel naupangte pawh chuan tukverh atangin an zu bihthla a. Chak zeta a let leh thleng chuan an thlir reng a. Sikulpuikawn a lo chhuak a, Vai Hmeichhe veng lamah a inkhawh thla leh ta puat puat a. Sairang kawng rawn pawhin, Sipai Lammual bulah a lo chhuak a, chhuah lam kawn kawng zawhin, Makthanga veng a fang chhuak a. A ke chheh ri chu a ri tuar tuar reng a. A kalna chin kawng dunga awm chuan tumah a thawm hai an awm lo. Zing khawvar hnaih lama Makthanga veng leh Sikulpuikawn inkar ngaw hnuaia thla ai ri chu Rahsi veng hnuaia mite chuan chiang takin an hre deuh vek a.

BUNG 9

NINGANI

Zing khua a lo var chuan, zana an thawm hriat sawiin, titi dang leng hek lo. Aijal khua chu an sa mup mup a. Thenkhat chuan Tawia mi thah thlahrang pawh ni lovin, amah Tawia thlahrang tak tak a nih an ring a. Lung In tang tura tih a nih avangin, khu leh chen thawm nei tawh lo, a thlahrang hian a rawn tlawh leh a ni phawt ang an ti a.

A pisaah chuan Dahrawk Babu chu a ṭhu a A Bula chuan Zana Thana duty police chu an awm bawk a. Chutih lai chuan police pahnihin Tawia chu kawlbun chungin an rawn hruai a Dahrawk chuan Tawia chu a han en a. "Nizanah thawm hriat i nei a ni awm a, i hriat dan chu min han hrilh teh," a ti a. Tawia chuan "Thil ri hrawk hrawk hian min tiharh a. Ka han en a, ka awmna thir-kawngkhar pawn lamah chuan pa lian pui mai hi a ding a. Chem sei tawk tak hi a keng a. Chu chuan thir kawngkhar chu a han rin leh tuar tuar a. Thlahrang an tih fo kha a ni tih ka hre mai Mahse a lo lut thei dawn lo tih ka hre reng a. A chem zum chu thir kawngkhar karah, a lu zawn velah chuan a rawn vit lut leh zuau zuau ṭhin a. Kawngkhar chu a han nam nghek nghek a Thawmhnaw neiha a dul zawna han vih vak chu ka duh khawp a. Mahse kawl bun chung nen, engmah ka ti thei si lo. A hmel tal hriat tumin ka han en ṭhin tak na a, ka hre thei chuang lo.

Ka che vel chu min rawn hmu thei a ni ang, lo lut thei ta lova chu, thinrim fe hian, 'Tunah lo lut thei lo mah ila, naktuk ni chhuah atanga ni tlak hma ngeiin i hria ang,' a han ti a. Au chhuah tur em ni ang aw, ka ti deuh a. Tlawmthlak deuha ka hriat avangin ka au duh ta bik lo va. Cnutih lai chuan ka awmna pindan lehlam kawngkhar inhawng rirak chu ka han hria a. A hre ve ni ngei tur a ni, chumi lam chu a pan ta a. Kawngkhar inkhar ri thuai leh a inkalh ri chu ka hriat leh chu a ni mai a. Thawm chu a reh ta vang vang a, rei vak lovah chuan sakawr chak taka Bazar lam pana tlan thla ri chu ka hria a, zawi zawiin a reh ral riai riai a. Ka hre zui thei lo ta thuai a," a han ti a.

Dahrawk chuan, "A aw chu i hriat ngai awm a ni reng em ?" a han tih chuan Tawia chuan, "Ka la hriat ngai aw reng a ni lo " tiin a chhang a Police duty chuan a han sawi ve a. "Kei pawh Tawia thil hriat ang bawk khan mi tiharh a Ka han ngaihtuah chuan Tawia'n-a a sawi 'Tunah lo lut thei lo mah ila, naktuk ni chhuah atanga nitlak hma ngeiin i hria ang," a tih chu ka hria a Kawngkhar chu ka han hawng a, pa lian pui mai, Tawia awmna kawngkhar bula dingin ka hmu a. Ka thawm a hriat chuan a lo hawi a, chem sei chu a sehkawh a, min rawn pan a. Thawmhnaw engmah ka neih loh avangin kawng chu ka khar a, ka kalh nghal a. Thawm ngaithla chuan ka awm reng a, kawngkhar pawh chu a rawn tiri ta-lem lo va. Reilo te hnuah erawh Tawia sawi ang khan, Bazar lam pana chak

taka sakawr ni awm tak tlan thawm chu ka hriat vea ni mai." tiin. Dahrawk chuan an pahnih chuan a kaltir leh ta a. Amaherawhchu, Tawia'n chutianga vauna a tawh leh si avang chuan, Lung ma an hruai thlak hma chu a awmna kawngkhara police duty turin a hrilh a.

Dahrawk chuan Kawla nena an rin dan Thlahranga chang chu Tawia ni lovin, midang an ni zawk ang an tih kha a dikzia a hre chhuak a. Kawla hrilh hlan a nghakhlel hle a ko tur chuan police a tir ta a. Tin, police thenkhatte chu Tawia an lak chhuah laia Lung in leh Thara inkar vela duty tur in a ruat a Zana Tawia rawn vautu hian hetih hun remchang hi chuhin Tawia hi silaiin emaw, hmanraw dangin emaw a rawn that mai ang tih a hlau va. Tin, chung lai vela rinhlelhawm hmel pu deuh leh tlan bona mai theih tur sakawr emaw thirsakawr emaw reng reng chu a neitu nen man nghal zel turin thu a pe bawk a.

Dahrawk chu bathlarah chuan a vei a vei a. Tlangval pakhat hian lehkha a rawn pe a. A han chhiar chuan Kawla ko tura a tirh police rawn ziah chu a ni a. "Thil eng emaw a awm a, rang deuhvin police pahnih emaw hruaiin lo phei rawh, keimah ka lo kal remchan lohna a awm avangin mi ka tan tir mai a ni e," tiin a lo inziak a. Lehkha chu a thlep a, a iptea h chuan a ak a. Police pahnih hruaiin thirsakawrin Kawla in pan chuan an tlan ta a. An va thlen chuan police chuan thil awm dan chu a hrilh a. "Ka va thlenin kawng chu in chhung lamah

a lo inkalh a. A la tho lo nia ka rin avangin ka han au va Mahse, a reh ṭhap a. Vawi tam tak ka auh hlawhchham hnu chuan, kawngkhar chu ka han sawi vak a, mahse tuman min chhang lo Bang awngah hian ka han bihthla a, inawkhlum ni awm tak hi ka zu hmu ta a. Chuvangin engmah tihchet lohva i rawn hmuh atan ka duh a, mi dangin an lo khawih danglam ang tih ka hlauh avangin, keimah lo kal lovin mi dang ka han tir ta mai a ni," a han tih chuan, Dahrawk chuan, "Chu chu tih dan tur reng a ni," a han ti a.

Kawngkhar chu Dahrawk-ho chuan an kar hawng a. An va lut a. Kawla chu a dawhkan bulah chuan, a pheikhawk hmawr inchi hnih vela chhuat si lovin, a nghawngah hruiin a lo inkhai a. Awkhlum dang ang bawkin a lei chu a seh tut a, Dawhkanah chuan lehkha ziak a hnutchhiah a. Dahrawk chuan a la a, a han chhiar a.

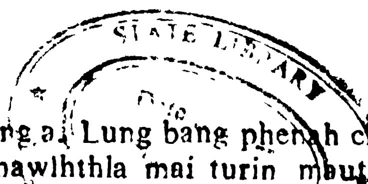
Hetiang hian—"Kawl ram ka tlawh hnuhnun ber ṭumin damdawi ka han zirna ṭhin pa chuan thu min hrilh a. "Suakliana, Reng rama mi sum peiin a lo kal reng reng a. Kan in hi a chenna ber a ni a, Ṭumkhat chu, tangka tam tawk tak hman atan min dil a. Kum khat ral hma ngeia a rawn rulh leh loh chuan a chungah emaw. a fate chungah ngei pawh ka duh anga phuba lak min tiam a. Kawl mi hian dan mak tak kan nei a. Mi tupawhin intiamna neia tangka puka min dilin kan neih phawt chuan kan puktir tur a ni a. Tin, an intiam ang huna an rulh theih loh chuan an intiamna

angin phuba chu kan la ngei bawk tur a ni. Phuba kan lak leh ngam leh chuan kan chungah leh kan thlahte thlenga vanduaina rapthlak her thleng turah kan ngai a. Phuba kan lak leh erawh chuan tun hma ala let li let ngaa malsawmna vur turah kan ruat bawk a. Hei hi mi tam tak chungah a thleng dik zat zat zel a ni. Chuvangin Suakliana hian kan dan bre saa mi kar a nih avangin puktir lo thei lo dinhmun ah min dah a. Kum thum lai a ral hnuin Reng ram ah mi ka tir ta a. Amah pawh an zu hmu a. In leh lo ngelnghet tak neiin a khawsa a. Mahse, ka mi tirhte chu beidawng takin a rawn hawtir a. Ka lehkha kentir pawh a chhiar duh loh thu'min hrilh a. Chuvangin a sawi tawh angin a chungah phuba la lo thei ka ni ta lo a. Keimah leh ka thlahte zelin kan tawrh ai chuan ka neih zawng zawng senga thiltih a tul ta a ni. Fanu Parmawii a nei a, chu chu min rawn ruk chhuahsak theih chuan tangka 3000/— ka pe ang che. Tunah sangkhat chu i la nghal ang a, a la awm chu Parmawii i rawn hruai tnlen hunah ka pe ang che," a ti a. Tangka 1000/—te chu mang lam pawha kan la hmuh ngai loh a nih avangin, chu thlemna chu dang zo rual niin ka inhre lo va—ka pawm ta a. Hmanrua atan Dardawi bur te tak te te bur hnih min pe a. Bur khat chu hrawk pinna a ni a. Far khat lek pawhin hrawk a ping a, a rawl a chhuah theih lo va, mahse, taksa tam pawina engmah a nei lo a. A dang leh chu far khat lek bawkin mihring [illegible] [illegible] chen mi khawi hre lo in a siam nghal a; chu bakah chu, taksa tana pawina nei hauh lo a.

lo a' ni bawk a. A dang pakhat leh chu intil dang-lamna tur thawmhnaw a ni a. Chutiang hmanrua nen chuan Parmawii Reng rama mi ru tirin Kawl ram atangin ka lo kal thla a.

Damdawi zuar pah fawma Tlawng lam kharte hrut a, Reng ram pan tum chuan Aijal ka chhuah-san ta a. Sairang-ah, Syhlet Police-a ka tan laia, tualthah vanga lung in tang lo chhuak, vai pakhat nen kan inhmu a, Mazi-ho zingah inhlawhin Tlawng dung velah a lo che thin a. Thurualpui atan tha dawnin ka hria a. A rilru dawp pahin ka tit pui ta a. Lungin tang chhuak a ni nain thilsual tihte chu a lo tih chuang hauh lo va. A pawisa a thu a ni ang chu min til san mai a. Thil awm dan zawng zawng chu chiang takin ka hrilh ta vek a. Tangka za leh damdawi bur, hmanrua atan ka rawn hawn thlak chu mi dil a. Aijal-a haw leh rih tur leh, eng kim a tihfel hnua mi rawn hriattir chu tha zawka a hriat avangin, a kuta engkim dahin Aijal ka pan chho leh ta a. Tawia'n luipui ruama hmeichhia a zu hmuh ni kha, Aijal a nithum ka cham lehna tur chiah a ni a. Ka ngaih a tha thei hauh lo mai a Ka vai rawih khan mi dang tu emaw a rawn tlan bo-pui ni ngeiah ka ruat a. Khaw chhung luhpui ngam lovin dai bulah thuk ruin mi rawn zawn chhuah a tum ngei ang. Reng ram thlenna hman tur a awm bawk si lo, ka ju chua tihai em em a. Miru'inan zawn beidawn hnu chuan, Tamril lama kala Tlawng tlak khatha Reiek kal thleng zawn tumin ka chhuak rû ve ta a. An zawn nasat em avangin Tlawngdung

lo chu hmun dangah a kal ka ring lo reng reng a. Ka rin ang rengin, Pathianniin, Tawia'n a hmuhna a tih lungpui chungah ngei khan ka hmu ta a. A tum aia Parmawii a hmuh hma tak dan leh a rawn ruk dan zawng zawngte chu a sawi ta a. A tum aia a bahpui tak em avangin leh tual bial a thah phah leh tak avangin a pawisa hmuh zat turah chuan a lungawi lo hle tih a sawi a. Ka tangka sangkhat chu hmu ve turah a in ngai tlat a Chuti a nih loh chuan Parmawii chu thlah thei bik dawnin a insawi ta lo va. Tangka zanga a ka thlem chiam hnu pawh chuan a lungawi duh chuang hauh lo va Rei ngial ka ngaihtuah hnuin tangkaa tihlungawi chi niin ka hre ta lo va. Nakin hnuah pawh a mangan hun apiangin ka tangka bawm mi zenpui tumin, mi la rawn vau thei fo thin ang tih ka hre ta a. A ka hup kumkhua chu a laka ka fihlim hma theihna ber a ni tih hriain remchang ka zawng ta a. Ka chemte a rukin ka la chhuak a A hnung lama bawnghnute tin vih pawh nana an tih, thir tul zum, zuih rat mai, a bul vawng lam kut zungte tiat thelh chu ka kai char a. Rem chang hmasa berah, a tukkhumah siah chuan pil hmawkin ka han chum bur a. Ka han kar deuh salh salh a ka han phawi leh rual chuan a hmuk chu a chatthla a ni chilh mai. Parmawii kalpuina tur lam enfiah turin lui kawi chu ka han chuang chhuak a. Luipui dung chu a lang thui hle a. Hla taka silai kengpa pakhat lo chhuk chu ka hmu a. Chuvelh ka tlan kir a. ka mi thah pa chu lung bang nghengin thlang lam hawiin ka thuttir a. He mite rawn zawngtu a nih phawt chuar

a rawn kah ngei ka ring a. Lung bang phenah chuan an rawn kah veleha hawlhthla mai turin mbuthlawn nen ka lo tang a. Lungpui sir atangin ka lo bihthla reng a. Rei lo teah chuan ka chhak rawia na pak hat che zauh zauh chu ka han hmu a. Lungpui phen atangin a silai chuan a rawn tin ta ngei a. Tu nge a nih erawh ka hre chiang thei lo a. Silai chu a ri ta thuai a, chuveleh ka mautlawn ken chuan ka mi thahpa chu ka han hawlh a, a hma zawnah chuan a buthla ta a. Silai mu chu luipui dung lam hawiin a ving thla hlerh hlerh a, a luh lo tih chiang deuhin ka hria a. Rang deuhin lungpui phen chungin kawrte rawn fintu chu ka zawh chho a, ka insasengsan ta a.

In ka thlen chuan khua pawh a la hma hle a. Mi hmute pawh chuan, "I awm lai a ni maw?" min ti mai mai a, zin bo reng reng ka nih avangin ka awm leh awm loh hi tuman an hriat tak tak loh avangin mak an ti lem lo. Ka thawmhnawte ka han thlak a, ka han intih fel zawh chuan thirsakawr ka nawr chhuak a, Melthum lam panin, Ngaizel pheiah thirsakawrin ka tlan liam leh ta a. Saikhamakawna Pawih khual inkulhna zawnah chuan ka chhuk a, an buk chhungah chuan ka zui lut ta a. Vaipa chaub kha ka rawih an ni lo va. Heng pawih pathumte hi Aijal atanga Kawlram thlenga Parmawii la chho tura ka mi rawihte an ni a. Tangka sawmnga theuh pek ka tiam a. Kawl ram atanga kan rawn kal thlak paha ka hruai thlak tawhte an ni. Eng chena rei pawh awm an hnial lo va—Aijal-a inhlawh an duh nghal avangin a remchang hle a. Ni tin inhlawhin

Aijal-ah an kal reng reng a. He mite hna tur chu hetiang hian kan ruahman a, Reng ram atanga Aijal thlenga Parmawii ruk chhoh chu ka pualah a lum a. Aijal ka thlerpui veleh, he mite hi Parmawii Pawih inthuamin, a hrumte zialin an cheibawl ang a. A thian, an zinna lama damlo hawnpui ni awm takin, sakawr chunga chuang turin, chhur zan zawmin an kalpui tur a ni a. Mi an tawh pawha a au chhuah theih loh nan hrawk pinna damdawi a khat tawkin an pe reng bawk tur a ni. Chumi atan chuan Sakawr tha tak pakhat an chhawm thla nghal bawk a.

Thutak leh dawt inchawh pawlh nuaiin ka mi rawihte chu hetiang hian ka hrilh ta a. "Ka tum aiin thil a fel hma dawn a, Parmawii hi Vai misual pakhatin a lo tlan bopui a a rutupa chu vawiin hian an kaphlum a. Matheilovin a ruang chu zai turin an la ngei ang a. Parmawii pawh hi damdawi inah an dah lo thei lo ang a. Chuvangin zaninah kan chet vat a hun dawn a ni. Mi ruang hi kan lak bo a tul a. A chhan chu miin Ramhuai tihah an puh vek dawn a. A tuk leh zanah tumah khawlaia vakchhuak ngam awm dawn hek lo. Chumi hun tha ber chu Parmawii damdawi in atanga kan lakchhuah na hun remchang a ni dawn a. Zaninah sakawr nen lo phei ula. Damdawi in zawnah mi lo chang ang che u. Kin ruang chu sakawr kan phurhtir ang a, in awmpa tlang liamah hian puk a awm a; chutah chuan rawlh ula, mi putchhuah theih loh turin lungin deh tlat ang che u." Tiin, a awmna tlang liama puk awmna chu ka kawhhmuh a. Lungte chu en laia lo

la khawm 'nghal turin ka hrilh bawk a. Aijal lam pan chuan thirsakawrin ka kir leh ta a. Ruang hi lak bo ngei ṭhaa ka hriatna chu hei hi a ni. Doctor in an exam chuan silai kah a ni lo tih an hre nghal mai dawn a. Tanhril lam lamah te ka vah thlak avangin rinhlelh ka kaiin Police-in min man mai ang tih ka hlauh vang a ni. Tlaiah chuan, Tawia kahhluman rawn zawn en turin mi tam tak chu Dam dawiin panin an tlan sup sip a. Kei pawh thirsakawr ren ka thawk phei ve a. A kaptu Tawia a lo ni kher kher chu pawi ka ti hle a. Tualthattu manin an man nghal mai dawn tih ka hre tlang vek a. Mi dang ni se ka tih nen, ani kher kher a lo ni chu--ka thiltum lah ka kal tlang pui lo thei si lo va. Mi ruang ka ruk bo vaih chuan, tualthattu a ni chiang bal dawn si a. Inzaina pindana miruang an zawn chu kawngkhar thlengin ka zui ve a. Thi'dang zawng zawng aiin kawngkhar an kalhna tala chuan ka mit a la ber a. A hawn theihna ngei tur chabi lian deuh, ka chahbi bawr zinga inthil chu, ka mitthlain chiang deuh mai hian ka han hmu a. Mipui tin rual chuan ka haw ve ta a.

Zan a lo thlen chuan ka mi rawihte nen, awlsam takin, ruang chu kan ru bo ta a. A hmaa kan lo ruat sa angin, Saikhamakawn tlang, chhuah lam pukah, ṭha taka lunga delh behin mi ruang chu kan zalh ta a. Chuta ta chu ṭun thlengin tuman an la hmu leh rih lo. Chumi zan ta la chuan ka mi rawihte chu a ṭuk Thawhṭanni chu an dan pangngai anga inhlawhfa leh turin ka hrilh a. Zanah erawh Parmawii damdawi in aṭanga ruk chhuah ka tum dawn avangin

zan khuaa lo inralring tar leh thi-nhlima Ngaizel Kulikawn thlen hma vantlang Bawng Ina sakawr thlung turin thu ka chah a Thawhtanni zing dar 5 velah chuan sakawr tam tak Ngaizel lam pana tlan thawm chuan min han tiharh a. Assam Rifles sakawr chung chuan zir, tlan thawm a ni tih ka hre mai a. Hengho hi an dan pangngaiin sakawr chung chuan zirna sakawr paruk vel hmangin, Dawrpui uai thla Sakawr pu in atangin tuk tin an tlan thin a. Dawrpui rawn kal tlangin Dawrpui tawn nirh Bung bulah an her liam a, Vaivakawn kalin Sairang kawng an rawn zawh chho a, kawng hnuaiah zel kalin Sikulpuikawn an rawn chhuak leh a, chuta tangin Melthum thlengin an tlang leh a. An lo kir leh chuan ngil takin an awmna lam an pan nghal ta thin a. Zing khawvar tawh hi chuan an kalna chin kawngtluan mai hian sakawr hnu hi a chik hrup mai a. Hetiang a nih avanga sakawr hmang ngam kan ni reng a. Police-in a sulhnu chhui thei thuai dawn hek lo

Thawhtanni zan dar 11 velah chuan ka thingrem chu ka han hawng a, Hmanraw pakhat, inthuamna tura Burma ram atanga ka hawn thlak chu ka la chhuak a. Ka han inthuam zo chu darthlalangah ka han inen a. Pa lianpui mai feet ruk leh inches thum emaw vel tar hian ka lang a. Ka lu chhipah hian ka khabe a inchhuang a, ka beng hnuai zawn atangin ka dar chu pharh tha tawk takin a kawh phei a. Ka chal leh mit zawn vel chu ka nghawng chiah chiah hian a lang a. Ka ring chu a chih chuih mai a. Ka nghawng ti mai ila, ka mit zawn vel chu dum dub a nawna hmenkim leh mai theih turin puan

dum pan tak, invet tawk chiah chuan a tuam a, Ka han hawi zawng chuan ka lu thar chu a hawi ve ruau ruau a. A mit pahnih chu a var de rual bawk a. Ka taksa dang chu ka han thlir a, a dum tle zur mai a, hmul sei pui pui hian a tuam vek a. Ralkhat aṭang chuan ruak deuh keng kung hi la ang ber ang. Ka inthuamna hma lam awm chhungah chuan chemte sei tak ka pai a. Sakawr vuakna tur hruihrual chu ka kawngah chuan ka zep a, ka chhuak ta a. Ka kawtah chuan bawng hi ka hmu a, ka han ńm a, mi hlau hle ni tur a ni, a tlan chhuak a. Kawngpui a thleng a, Ngaizel lam pan chuan a tlan ta chiam mai a. Hei hi a ni Thanchhunga nuin Ngaizel pana bawng tlan chiam a hmuh kha. Kawng puia ka kal mai chuan bawng khan mi a thawng tho ang a, mi lo hmu an awm ang tih hlauvin ba'hlar thim chu ka hrut phei zel a. Thanchhunga te in kal tlangin Ngaizel ka pan phei a. Thanchhunga te nuin tul verh bih duna mi hmuh a, hlaua a thihdan takna pawh kha a ni. Tichuan, Ngaizel ka pan phei a, sakawr thlun ka phelh a, ka lo kir leh lam chuan Thanchhunga te thawm ri ka hre ta a. Dim takin sakawr chu ka kai a, thawm an hriat phak lohna chin turah ka chuang a. Damdawi in lam panin kawng hnuaiah ka tlan zel a. Parmawii an dahna kawngkhar chu awlsam takin ka hawng a, ka kai khar leh thuai a. A mutna zawn tukverh chu ka hawng a, mi an lo kal tak thuta put chhuah nan ; ka han pawm kang tur chuan hmeichhe hlau au thawm kawngkhar lam aṭangin ka hre ta a. Fel dawna ka hriat loh avangin tukverhah chuan ka put chhuak a.

Tukverh chu ka nam kalh a. Damdawi in zawn thla, Vaivakawn kawnga ka sakawr thlunna lam pan chuan ka relh thla ta a Parmawii chu han beisei zawm chi a nih tak loh avangin kir leh mai ka tum a. Chutih lai chuan Vaivakawn thlanga mei de re re, zawi deuhã lo chhuo chu ka zu hmu a. Bawng tawlailir lo chhuo lam a ni tih ka hre mai a. Ka tum a tih theih tak loh avangin mipui tih chi ai nan leh min rinhlelh loh nan thlahrang anga chan zuia, zu tihthaih thain ka hre ta a. Ka sakawr chu ka han kheng a, bawng-tawlailir lam pan chuan ka tlan thla ta chiam a Sairang atanga bawng-tawlailirpû thil hmuh pawh chu tumah dang ni lovin keima tih vek bawk a ni. Ka tum ber ka tih theih tak loh avang chuan ka mi rawihte chu an awm rangngaia inhlawhfa zui tel tur chuan ka hrilh a.

Thawhlehni zinga, Tawia nen Sapte koha, Damdawi in ka va tlawh leh tuma, Parmawii ka va hmuh chuan ka rilru a dangin ka khawngaih viau ta mai a Chu lovah Police ventir an tum leh mai tak bawk avangin ruk chhuah leh theihna hun remchang chu awm leh mai thei dawnin a lang ta lo va. He Thawhlehni zana Chawiite ina ka leng haw chu zan khuain ka inngaihtuah ta a. Thil chin tha lo tak mai, Doctor, Sap leh Sapte te pawhina 'He rama la awm ngai lo' an tih hial khawp thil sual la luttu ka han ni chu--na ka ti em em a. Tualthattu ka nih pawh chu ngai chang lovin kan rama thil la awm ngai hlei lo, khawvel thila zawnga tenawm leh rapthlak ber, tangka duh avanga inruknate awmtir hmasa bertu ka han ni a chu ka han ngaihtuah nawn leh thin

a, ka thinlung chu hlinga chhun ang tuam ṭum niin ka hria a. Nawhchhizuarte chu ka let eng emawzata thianghlim famkimin ka ngai a. Ka hmuh leh tur tangka sanghnih chu awhna reng reng ka nei ta lo. A tuk khua a lo var chuan thirsakawrin Sakhamakawn pan chuan ka tlan ta a. Ka mi rawihte hetiang hian ka hrilh a. "Kan thiltih hi police-in an hre thawi a, chuvangin in tan pawh a hlauhawm mai dawn a. Vawiin aṭang hian haw chhho mai rawh u, amaherawhchu min buaipui man chu ka pe ang che u," tiin tangka sawmnga ṭheuh pe tura ka rawih ni mahse tangka sawmruk ṭheuh chu ka pe ta a. An lawm hle a. An tana hlauhawm thei tur a nih bawk avangin chumi ni ngei chuan Aijal chu an chhuahsan ta a. Burma rama min tirtupa pek tur lehkha ka kentir nghal a. Chutah chuan ka thiltih dan zawng zawng ka hrilh a. Mahse, police kutah Parmawii a awm tak avanga thiltih zel theih a nih loh thu leh tangka sanghnih chu ka rawn beisei theih tawh loh thu hrilh telin, tangka sang ka lo lak tak erawh chu Parmawii rukchhuahnaa ka buaipui vel nana ka mi rawihte hnena ka hman tak thute ka hrilh vek a, hmuh kir leh tur a neih tawh loh tur thlengin. He thubuaiah hian Tawia hi tualthattuah an la puh ngei dawn tih ka hria a. Chu chu ka chhanchhuah theih chuan, hlim taka, ka tunhma nun theihnghilh a, kan ram tana thil ṭha ngaihtuah vea, mahni theih tawka nun chu ka tum ve ta a.

Ka rin ang ngei chuan Tawia chu an rek ta a. A chungchang chaitu ber Dahrawk hnenah chuan theihtawp chhuahin Tawia a nih theih loh dan zawng

zawngte chu ka han hrilh thin tak na a, chhan tha tawkah mi ruatpui thei hauh si lo. Mahni han inpuan hlawl mai lah chu ka ngam bawk hek lo. Bawrhsap rorelna chuan Syhleta kum 10 tang turin thu an rem ta a. Tun hmaa ka rilru angte kha zawng la pu ni ila, ka ngawl hmiah mai tur hi a ni a. Ka fihlim chiang nasa mai bawk si a. Police lam lahin ka lakah rinhlehna themte pawh an nei bawk hek lo. Parmawii pawh chu ka duh phawt chuan ruk lehna hun remchang a la awm em em ang tih ka hria a. Mahse, ka ngaihtuahnain chutiang ti hleithei dinhmunah min dah ta lo va. Bawrhsap rorelnain, "He ramah tualthahna a awm tawh loh nan, mi dangten mi sual tualthattu aia mi fel tualthattu an entawn hi thil tha zawk a ni e," a tih chuan kawlphe ang maiin ka rilru a ti-tek a. Chu a chhapah Tawia pain, "Tawia te avanga kan rama tualthahna a bo theih dawn chuan ka ngaithiam khawp mai," a han tih ka hriat phei chuan mak ka ti lutuk a. Pa mawl tak zawkin chutiang thleng thlenga rilru a lo pu thei chu, tluk lo ka intiin, tam tan thahnem an lo va ngaiin suahsualna hi an lo va do nasa em tih ka hriat phah a. Ka rilru ka siam ta a. Ka chhia leh tha hriatna rorelna hmaah chuan ka chungchang chu keimah ngeiin ka ngaihtuah a. Rorelna thutthlengah chuan ka ihu a, ngun taka ka ngaituah hnuah "... fel tak, tual that lo—Tawia chu kum 10 lung ina tang tur a lo ni a. Bawrhsap rorelna thil hmu... fiah loh a neih avangin Zawnga tuar aia Ngauvin a tuar mafa ni. "Tualthattu Kawia, tangka thamna dawnga Parmawii Reng ram atanga ruk chhuahtu, chu

thil a phiarna lama, a thurualpui thata, mi dang tuartir a tum avanga Doctor exam hmaa inzaina pindan atanga a mi thah ru ho lehtu. Aijal muanna tireha, thlahrang lema changa, vantlang mipui thlaphang thlabara siamtu, he rama thil awm ngai lo inphiarna leh tualthahna tenawm, awmtir hmasa bertu Kawla hi, a tan dam chhung lung in tan chu a nep lutuk a, a thianpa Tawia'n lungin a rah hma ngeiin khaihlum tur a ni" tiin thu ka rorelna chuan a pawtchat ta a.

Ka inthuamna danglam tak mai chuan ka inthuam a, hruizen ka keng a—ka rorelna thuchhuak kengkawh tur chuan Chite-lui hnar hmun fianrial lam panin ka chhuak ta a. Chite kawng lam pana Dawrpui uaithlaa ka kal lai chuan ka rilru ka thlak thut a Tawia chu han hmuh a, a rikrap zawnga a chhuah tur thu han hrilh chu tha ka ti a, Assam Rifles Sakawrpu veng awmna ka pan chho a, an Sakawr thlun lo hnai ber chu ka phelh ru a Tawia awmna lam pan chuan ka tlan ta a. A hriat thiam hauh loh turin thu ka han hrilh hnu chuan khaihlum mai tur ka nih bawk avangin, ka chunga roreltu chuan Aijal khaw chhung fan chu min phalsak a ni ang Ka sakawr ti mai ila—Assam Rifles sakawrpuho ta ka ruk chuan Aijal khaw dung leh veng hrang hrang chu ka tlawh kual puat puat a. Khawvar hnaih lamin Rahsi veng hnuai inkhel mual bulah chuan ka sakawr chu ka hnutchhiah a. Ram pa lai lenga thiltih chu felin ka hre lo a. Min hmuh theih hma berna tur ka in lum ngeia ka chunga thupek ken kawh chu

thain ka bre ta a. Engkim peih fel a nih hnuah chuan Rorelna thupek chu ka keng kawh ta a ni e. He rama tualthahna tun hnu thleng pawha a awm tawh loh nana, tualthattu dik takin a tuar Bawrhsap rorelna pawhin a pawmpui ve ngei ka beisei a ni. Kawla" tiin a lo inziak a.

BUNG 10

A han chhiar zawh chuan ngawi rengin Dahrawk chuan lehkha chu a thlep a, a iptêah a ak a, Police-ho hnenah chuan engmah a hrilh lo. Lushai Clerk ko turin police a tir nghal a. Dawhkan bul bana chabi bâwr, pereka inkhai chu a la a. Kawla thing-rem, khum mawng zawna inhung chu a han hawng a. Fel tak leh thleh that diamin engkim mai chu a lo inrem thlap a. A sirah chuan mipa bag--khai hia inhung a. Dahrawk chuan a han khai chhuak a, pawhzih chu a han pawt hawng a, puan dum nem deuh thiap thuap, hmul deuh them thum chu tha taka thlehin a lo inhnawh a. A han pawh chhuaba a han thin pharh chuan Rini te, Thanchhunga nu te leh Bawngtawlailir puten an hmuh, thlahrang an tih tak mai inthuamna kawr chu a lo ni a. Bag chhung chu a han dap leh a. Chemte kaih-thleh bawrtu mai, rit deuh nelh nawlh, a hnung lama bawnghnute ṭin vih pawhna thir tal zuih rut mai chu a han la chhuak leh a Chu lo pawh chu thil danglam tak a la awm a Pakhat chu, thil danglam tak a ni a, hmin rem tak hian a lang a, a hnunga han hmeh chuan, a char auh a. chemte luzum sei tak, invih nana ṭha fahran hi a ni a, Saidawium te reuh te bur hnih hi a awm bawk a. A chhunga damdâwi chu hman tawh tih hriat fahran hian a chanve aia sang chauh a awh tawh a. Thil dang khawih che lo chuan thingrem chu a kalh leh a. Bag khai chauh chu a chhunga thil awmte nen chuan a la chhuak a. Bag chhungah chuan chemte kaihthleh, bawnghnute ṭin reh pawhna awm

tih loh chu a khung leh vek a, bag chu dawhkan-ah chuan a han hung a. Dawhkan bula Kawla lehkhabu dahkhawmna a lehkhabute chu a han khawih let zung zung a. Note bu te tak te, nitin chanchin ziakna niawm tak chu a han la a. A han keu thuak thuak a. Damdawi ba hming a ziakte leh, a kut hleiin a thai tih hriat reng reng, hla thu mak tak takte leh thu nuihzatthlak tak tak thenkhat inziak tih mai loh chu thil pawimawh dang engmah a awm lo. Mahse, Dahrawk chuan a bag pawhzih chu a han pawtzip leh a. A ipte chu a han dap a, lehkha a lachhuak a, hetiang hian a han ziak a.

Doctor,

Miruang pahnih zai tur ka nei a. Pakhat chu Inzaina in atanga an ruk bo kha niin an sawi a. A tukkhumah chemte kaihthleh, a hnunga bawnghnute tin vih pawhna thir zuma chhun ngei nia hriat a ni bawk a. Hei, chu chemte ni ngei tur chu ka han thawn tel e Mi ruang chu rei lo te-ah an rawn thlen dawn a-a rang thei ang bera i lo fiah atan ka ti a ni e. I thuchhuak chu Bawrhsap hnenah rawn thawn nghal ang che.

Pakhat leh chu Kawla a ni. A in ngeiah in-awkhluma hmuh a ni a Ama duhthua inawkhlum ngei nia rin a ni. Rilru buaina a nei ngei a uih hriat theih a nih chuan a lawmawm ngawt ang. En fel tur thil dangte a tam avangin a ruang hi chu chawhnu lamah rawn la phei turin ka ti ta a ni.

Dahrawk Babu

Lehkha leh Chemte, Bag aṭanga lakchhuah chu Doctor pe turin Police pakhat chu a tir leh ta a, Chutih lai chuan Lushai Clerk te leh a ṭhuihruaite chu an lo thleng ve nghal a. Dahrawk chuan "Kawla chu heti hi a ni ta a. A-na inawkhlum nge mi dangin an thah hnuah inawkhlum angin an kalsan, tih pawh hriat a har a. A taksa dangah pem engmah a awm lo va, mi tih pawh ni se a mu lai emaw rek-hlumin, hetiang hian an kalsan ni ngei tur a ni. Dawhkanah chuan lehkha ziak a awm ngei a, chu pawh chu, tu ziak ber nge a nih hriat chian hma chuan, thil awmdan chu puan zar ngam chi a la ni lo a, mahse kan fiah thuai ang. Lehkha ziak aṭang chuan thil chiang ni âwm tak pakhat chu a lang a. Inzaina in atanga ruang bo kha--Saikhamakawn tlang chhuah lampang pukah zalhin lehkha chuan a sawi a. Chu mawlh chu ngaihven hmasak a ngai dawn a. Ruang kan hmuh chuan thil chiang lo zawng zawng hi kan hmu fiah thei vek dawn a ni. Chu-vangin ruang va zawng tur chuan tlangval tlawmngai in tir a ni ang chu. Damdawi inah zai turin, kal tlangpui nghal se a tha ang, thu a fel hma nan. Tin, Kawla ruang hi chu i hovin lo la thla ula, Police-in veng rih bawk se. Muangchanga chawhnu lama zai zawh hnuah tlangvalin an rawn zawn kir leh a ni ang chu," a han ti a. Police lam chu a hawi a, "Kawla ruang chu ṭha takin, Lushai Clerk-ho hian in lo la thla ang a, a khumah dah mai ula, tin, kawngkhar tlat ula, tuma luh phal suh ang che u. Nakinah, zai tura an rawn lakchhuah hunah chuan pawn lam aṭangin, kawngkhar hi tiangin emaw, thil

remchang in hmuh ang ang hmangin, talaa kalh hnuah kilh hnan leh chiah ula. Duty zui nghal lovin a ruang chu in rawn zui phei nghal mai ang chu," tiin a han hrilh leh a. Kawla 'bag-khai' keng chuan thirsakawrin Bawrhsap hmu tur chuan a tlan liam ta a.

Chhun dar 12-ah chuan Bawrhsapin a hrilh angin Dahrawk Babu chuan, Bawrhsap pisa-ah Parmawii Pi Kawli (Thanchhunga nu) leh Rini chu a rawn luhpui a. Kawla bag-khai a ah chu dawhkan bul chuatah chuan a han hung a. A mi hruaite chu pindan kil khat sirah chuan a dintir a. Bawrhsap chuan a lehkha chhiar lai chu a hma dawhkanah chuan a han phawrh a. Dahrawk chu a han en a. "He lehkha hian a sawi chiang tawh hle a ni lo'm ni? Engnge thil dang sawi tur i la neih?" a han ti a. Dahrawk chuan chhuata Kawla bag-khai chu a han hawng a Kawla lehkha bu bawm mi a lak, ni tin chanchin ziahna chu a han phawrh a. Bawrhsap hmaah chuan a han keu va, 'Engmah thu pawimawh inziak chu a awm hauh lo va, mahse, a kut ziak hi—heta, Kawla dawhkana kan hmuh nen hian a dang chuang hauh lo va," tiin Bawrhsap dawhkana lehkha inpharh chu a zu bih a. Bawrhsap en pah chuan a han chhunzawm leh a. "Chuvangin he lehkha ziak hi Kawla'n a thih hmaa a ziak ngei a ni," a han ti a. Bawrhsap chu a bu nghut nghut a. Thil dang, hum remchang fabran mai chu Dahrawk chuan a han phawrh leh a, a hnunga hmeichhia awm chu a han hmet a, chomte sei thuzal zawl bi a rawn inpeth chhuak auh a. Hei hi Kawla ta ngei a ni a, ni zan, Tawia a

vaunaa a hnian ngei kha a ni. Tawia pawh kan lo kal hma hian ka hmuhtir a, 'Hetiang chiah hi a ni, nizana thlahrangin ka awmna thir kawngkhar kara a rawn vih luh ţhin chu' a ti bawk a," a han ti leh a.

Saidawium te tak te pahnih hi a han la chhuak leh a. Bawrhsap chu a han en a. "He bur pahnih hi Kawl ram atanga a rawn lak chhu a ni a. A mi rawih, Vai, tang-chhuak pa hnenah a hlan tih lehkhaah khan a lang a. Aijal aţanga Kawl ram thlenga nula an lak chhoh hun-ah, a mi rawihte tan a la pawimawh dawn tih a hria a Chuvangin Vai-pa hnen ata, amah a thah hruin a laksak leh a. A thil tum a thulhsan leh tak avangin, a mi rawihte hnena hlan lovin, aman a kawl hlen ta a ni. A bur phai danah hian a then a zar chu Vaipa hian a hmang hman tawh tih a chianga. He bûrah hian engmah inbel a awm lo va, Doctor pawhin a la hmu bawk hek lo. Chuvangin eng damdawi nge a nih chu ka sawi thei hauh lo va, amaherawhchu eng atan nge an hman tih chu tunah hian ka chian dawn a ni," a ti a.

Damdawi bur chhin chu a han hawng a. a han hnim a. Parmawii chu a han hnimtir a. "Tun hmain hetiang rim hi i hre tawh ngai em?" tiin a han zawt a. "Hei ngei hi a nih hi, min ruk bo chhung zawnga ka rim hriat chu, ka kâ khahin a khat a, hnara ka han thawk leh, a ngai reng a ni bawk si a, ka ning teh asin. Khawnge ka han en chiang teh ang" tiin Dabrawk kut aţang chuan saidawium te tak te pahnih chu a han la a. A han en vang vang a. "Hei ngei hi a nih hi, min tulh apianga ka hrawk a phui

lehna mup thin," tiin saidawium tlang chu a kut chuan a han nuai a. "A ni chiah mai a?" a ti a A dang pakhat a han lek leh a, 'Hei hi chu mi tulh apiangin, ka zing muai muai mai a, engmah ka hre lo zu mai thin a ni," tiin bur chu Dahrawk Babu chu a pe leh a.

Lungawi tih hriat reng hian Bawrhsap chu a bu leh ta nghut a Dahrawk chuan Kawla bag khai chu a han zen leh a. Puan dum tel ni awm tak hi a phawrh chhuak a, a han thing pharh a, a ha a A kilhna timreng a han kilh fel hnu chuan Thlahrang hmutu tena an sawi ang chiah chuan a lang a Pi Kawli, (Thanchhunga nu) leh Rini chu a han hui a "Hetiang hmelpu hi em ni in thil hmuh kha?" tiin a han zawt a. Anni chuan, 'Danglamna reng a awm lo," tiin an chhang a. Dahrawk chuan inthuam chung chuan a ipte chu a han zen a, hruihrual hi a han la chhuak a, kawngka lam chu a pan phei a, a hrui ken chu a han vai a, a ri fiak thuai thuai a. A han inphelh fel chuan, "Bawngtawlailir-puin, a bawng a vaw ta emaw tia, hrui invai ri fiak thuai thuai a hriat kha he hrui hmang hian a ti a ni," a han ti a. Parmawiiteho awmna lam chu a hawi a, "Tunah chuan a tawk tawh e in haw thei tawh ang," ti a han hrilh chuan chu mite thianzaho chuan Bawrhsap pisa chu an chhuahsan ta a.

Chutih lai chuan Doctor hnen atangin Report a lo thleng a, Dahrawk chuan a lo la chhawng a. Lehkha a lehchhuah, Doctor rawn thawn chu Bawrhsap dawhkan ah chuan a han dah a. Bawrhsap chuan lehkha chu a hanphelh a. Hetiang hian a lo inziak a.

"Chik takin mi ruang chu ka en a. A taksate chu a tawih chhe hle tawh nain hliam dang engmah a awm lo tih chu a hriat a. A tukkhum chauh chu hliam awmchhun a ni Silaimu sulhnu reng a lang lo. Thilzuma hneh taka vih a ni a. A thluak a pawh avangin an vih hnu minute khat pawh a dam lo vang Chemte in rawn thawn tel hnung lama bawnghnute ṭin vin pawhna a chiu anih loh pawhin he nai ang chiah, a sei lam leh a len lam intiat chiaha vih a ni phawt mai. Tin, a titupa hian a phawi zawngin a kar tih a hriat a, tlen in a hn uamal ma a zauh deuh avangiin. Chemte hnutchhiah hlen a tum loh chuan, awlsam taka han phawi leh mai rual lohin a lut thuk a ni. A tukkhuma hliam hi a thihpui a ni.

Mi ruang chu phum bo thuai turin Mirawng hnenah ka pe ta. A chemte pawh hei, ka han thawn kir e," tiin.

Hmanhmawh fahran lovin Bawrhsap chu a ṭhutna aṭang chuan a han tho va Dawhkan sira a kut khinghniba inbeng khalhin a han ding a, "Tunah chuan engkim a chiang ta. He thubuai hi Bawrhsap rorelnain a ngaihtuah phak a ni ta lo. Kawla hian ama chungthu hi lo rel fel mai lo se chu ngaihdam chi tak pawh a nih hi," tiin. Dahrawk Babu chu a han en a. "Tunah chuan he thubuai hi tihtawp a ni ta. Tawia kha lung inah in dah hman tawh reng em ?" tiin a han zawt a. Dahrawk chuan "Zing lam dar 11 kha dah hun tura kan tih chu a ni a. Buaina dangin min rawn den leh tak avang hian tun thlengin hrengah a la awm rih a ni," tiin a chhang a. Bawrh-

sap in "Lung in kawngkhar a la rap lo chu a tha e. He thubuai hi tihtawp a ni ta. Tawia lung in tanna chhan tur hi engmah ka hre lo. Kal la hreng atang chuan Bawrhsap thupekin chhuah nghal ang che," a han tih chuan Dahrawk chuan khawng takin chibai a han pe a, Bawrhsap thu anga ti tur chuan pisa chu a chhuahsan ve ta a.

Tawia nu leh pa, Chawii leh a thian thenkhat-te chu Thana tualah, Tawia, lung ina an hruai thlak hun nghak chuan an thu tham a. Kawla thih t'u chu an hre tawh na-in, eng vanga thi nge anih chiah chu an hre lo. Midang ang bawkin thlahrangin a sawisak a nih an ring deuh ber a. Chutih lai chuan Dahrawk Babu anmahni lam pana lo kal chu an hmu a. An awmna a lo thlen chuan Tawia pa chuan 'Ram danga in thawn bo hmain Tawia hmel hmuh kan duh si a, vawi n hian in la chhuak ngei dawn em?" a ti a. Dahrawk Babu chuan Thana pisaah chuan a luhsan leh ta mai a. Reivak loah chuan chabi bawr kengin a lo chhuak a, a hnungah Police pakhatin a rawn zui a. "Lo kal rawh u le," tiin Tawia hmuh tuma lo nghaktute chu a han au va. Tawia an dahna thir kawngkhar chu an lo thleng a. Dahrawk chuan a chabi ken chu Police hnenah chuan a pe a. Kawngkhar kalhna tala chu hawng turin thu a han pe a.

Thir kawngkhar chu a sir tuakah a han nam tawh vak vak a. Tawia chu Dahrawk chuan a han ko chhuak a. Tawia an han hmuh chuan, a nu leh a nau Chawii chu an mittui hru-in an ngik faih faih a, Dahrawk chuan Tawia koklah chuan a han kuah a

"Parmawi rutu kha i kah ngei maw?" tiin a han zawt leh a. Tawia chuan, "Ni e," ti chauhin a chhang a. Tawia nu chuan, "Mama, i à om mai 'ka kah a ni lo te pawh han ti mai la, i chhuak leh thei mai tur. I u Kawla pawhin 'ka kah ti lo se zawng, chhan ngaihna pawh a awm tur a ni a,' a tih kha. Ani Bawrhsap be tura kan tih lah, a lo boral leh ta zel si nen. A va han pawi tehlul em—Tawia chhan-chhuah theihna a nih phawt chuan thih a nih leh kan thih phah ang a—ti hlalin asin..." sawi zawm thei ta lo chuan a ṭap chhuak ta hawm hawm a.

Tawia pa chuan, "Insum deuh ṭhin la, Mama pawh a hrilhhai lutuk ang asin," tiin Tawia chu a han en a. "I nu thusawite zawng, ngaithiam rawh, hmelchhe thu a nih chu. Mahni thil tih reng tuarna tur pumpelh duh avanga dawt sawi chu mi dawih-zep tih dan a ni a. Mi dawihzepin tuar an hlauh avanga dawt an sawi ṭhin avangin, a tuar lo turin an tuar fo ṭhin. Roreltu lah thudik an hmuhtir thei ṭhin lo. Tun hnuah pawh i tanna lamah chu-tlang thlemna chu i hmaah tam tak a la awm ang. Dikna chu i thih thlengin ṭan la, pachang takin i chunga thil lo thleng tur turin ka duh che a. Mi dawihzep angin tun hnuah pawh thil ti reng reng suh ang che. Chu thil tawi te chu rama danga mi tin-besh hmain i pain ka chah duh che a ni e," a han ti a.

Dahrawk chuan Tawia chu a darah a han beng thap thap a. "I pa thusawi chu i hria maw? Mahse dawt i sawi tlat mai le," a han ti a. Tawia chuan phawk hrain Dahrawk chu a han en a. Dahrawk

chuan, "Dawt pawi lo lem a ni. Dawt tak zawng i sawi ka ti lo va che. Mahse, thil i hre sualin keini pawhin thil kan hre sual atin a ni—Parmawii rutu khai kahhluma ni lo va—Silaia kahhlum a ni bawk hek lo. Thil zuma vih hlum a ni. Tunah chuan thu engkim a chiang ta a' Bawrhsapin chhuah tur chein thu min pe a. Tunah hian ka chhuah ta che a ni e" tiin. Kawla'n, lehkha a ziah zawng zawng a hnutchhiah chu a han hrilh a. "Nizana i thlabrang hmuh, Naktuk zing ni chhuah aṭanga ni tlak hma ngeiin i hria ang," tih khan tuna in chhuah tur hi Kawla'n a rikrap zawngin, i hriatthiam hauh lo tur siin i hnenah a rawn hrilh che a ni hi. Kei pawhin ka hrethiam bik lo va, nangmah rawn thah tum che an awm nia ringin rawn tibuai thei tur che veng turin police hial ka lo dah phah asin," a ti a.

Tawia chu kut thing meuhin chibai a han buk a. Kawla ruang chu an zai zawh hnuin an in lamah lak a rem ang em? tiin Tawia chuan a han zawt a. "Chuchu thiltih awm tak a ni. A inchu tumah luh rih loh turin pawn lam aṭangin kan kalh tlat a, naktuk hian a bungruate kan ching fel dawn a. A ro rawn khawmtute hnena kim taka pe thei turin sawrkarin a bungrua zawng zawng chu a kawl rih dawn a ni. Ti rawh u, Kawla ruang pawh an rawn zawn phei tawh a, a hmuak turin i kal ang u," Dahsawkin a han tih chuan—Kawla ruang zai tura Damdawi in lama an rawn zawn hmuak tur chuan Thana tlang aṭanazin an chhuk ta a.

X O XOX O X

